

Briuselis, 2018 02 01
COM(2017) 753 final

2017/0332 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA
dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės (nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

{SWD(2017) 448 final} - {SWD(2017) 449 final} - {SWD(2017) 451 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Dauguma ES gyventojų turi labai gerą prieigą prie kokybiško geriamojo vandens, ypač palyginti su kai kuriais kitais pasaulio regionais. Šią prieigą užtikrina senos geriamojo vandens išteklių valdymo tradicijos, kuriomis pasižymi daugelis Europos valstybių narių, o taip pat prie jos daug prisideda Europos aplinkos teisės aktai ir ES skiriamas finansavimas¹. Nuo praėjusio amžiaus devintojo dešimtmečio ES taisyklės reikalauja griežtai tikrinti vandens saugą. Šiuo tikslu renkamos ir valomos miesto nuotekos, saugiai tvarkomi pramoniniai išmetalai, cheminių produktų naudojimas tvirtinamas tik pagal griežtas sąlygas, o vandens telkiniai visose valstybėse narėse prižiūrimi laikantis kompleksinio požiūrio. Nors kai kuriais atvejais dėl didelių pradinių investicijų arba konkuruojančių prioritetų šios taisyklės nebuvo pradėtos praktiškai taikyti sutartu laiku, vandentvarka vis viena gerėjo, o dabar Komisija ir valstybės narės deda bendras suderintas pastangas tas taisykles kuo greičiau visapusiškai įgyvendinti².

Turėtų būti išskirtas vienas teisės aktas – Tarybos direktyva 98/83/EB dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės³, – nes juo būtent siekiama apsaugoti žmones nuo neigiamų užteršto vandens gėrimo padarinių užtikrinant, kad tas vanduo būtų sveikas ir švarus. Valstybės narės šią direktyvą apskritai įgyvendino gana tinkamai, tačiau joje nustatytam kokybės monitoringui, atliekamam vartojimo vietoje, yra naudojami parametrai, nustatyti prieš daugiau kaip 20 metų. Todėl tikslinga išnagrinėti, ar direktyva veiksmingai padeda spręsti esamas ir naujas problemas ir užtikrinti, kad Europos Sąjungos valstybėse gyvenantys ir besilankantys žmonės ir ateinančius dešimtmečius galėtų vartoti aukštos kokybės geriamąjį vandenį.

Akivaizdu, kad daugelis europiečių geriamajam vandeniui skiria daug reikšmės. Geriamajam vandeniui buvo skirta pati pirma Europos piliečių iniciatyva *Right2Water*⁴, kurios metu surinkta daugiau kaip 1,8 mln. parašų ir kuri sulaukė Komisijos palaikymo. 2013 m. gruodžio mėn. Komisijai pateiktame iniciatyvos dokumente buvo reikalaujama, kad „ES institucijos bei šalys narės būtų įpareigos užtikrinti visų gyventojų teisę į vandenį ir sanitarines paslaugas“ ir kad „ES rodytų daugiau iniciatyvos siekdama, jog vanduo ir sanitarinės paslaugos būtų prieinamos visiems“. Reaguodama į šią iniciatyvą⁵ Komisija paragino valstybes nars dėti visas pastangas, kad būtiniausias vandens tiekimas būtų

¹ Kai kurioms valstybėms narėms pagrindinius vandens paslaugų srities poreikius patenkinti padėjo sanglaudos politikos fondai. 2014–2020 m. laikotarpiu pagal ES sanglaudos politiką į vandens sektorių bus investuota 14,8 mlrd. EUR. Be kitų laukiamų rezultatų, daugiau kaip 12 mln. piliečių galės naudotis tobulesne vandentieka.

² Kaip parodė naujausia Aplinkos nuostatų įgyvendinimo peržiūra, http://ec.europa.eu/environment/eir/index_en.htm.

³ 1998 m. lapkričio 3 d. Tarybos direktyva 98/83/EB dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės (OL L 330, 1998 12 5, p. 32).

⁴ Europos piliečių iniciatyva *Right2Water*: <http://www.right2water.eu/>.

⁵ COM(2014)177 final.

prieinamas visiems. Tai visiškai atitinka 2030 m. darbotvarkę, ypač jos šeštąjį darnaus vystymosi tikslą ir su juo susijusią užduotį „pasiekti, kad visiems būtų užtikrintos visuotinės ir lygiateisės galimybės gauti saugų ir įperkamą geriamąjį vandenį“, priimtus 2015 m.⁶ Komisija taip pat įsipareigojo peržiūrėti direktyvą ir šis įsipareigojimas įtrauktas į Komisijos reglamentavimo kokybės ir rezultatų programos (REFIT)⁷ siektinus rezultatus. Taigi šis pasiūlymas yra Europos piliečių iniciatyvos *Right2Water* tiesioginis tęstinis veiksmas.

Ši peržiūra taip pat yra perėjimo prie žiedinės ekonomikos plano⁸ dalis. Peržiūrėtos direktyvos pasiūlymas padės valstybėms narėms efektyviai naudoti ir tausiai tvarkyti geriamojo vandens išteklius, taigi ir taupiau naudoti energiją bei mažinti vandens nuostolius. Jis taip pat padės didinti žmonių pasitikėjimą vandentiekio vandeniu ir taip mažinti naudojamų plastikinių butelių kiekį.

Komisija šį procesą pradėjo nuo direktyvos įvertinimo pagal geresnio reglamentavimo principus⁹. 2016 m. gruodžio 1 d.¹⁰ paskelbti įvertinimo rezultatai padėjo įvardyti direktyvos privalumus ir trūkumus. Jie patvirtino, kad direktyva yra tinkama priemonė užtikrinti aukštą ES vartojamo vandens kokybę, nes jos pagrindinis tikslas – užtikrinti, kad būtų vykdomas geriamojo vandens monitoringas ir kad kilus problemoms valstybės narės imtųsi atkurti reikiamo lygio vandens kokybę.

Tačiau įvertinime įvardytos keturios sritys, kurias dar galima tobulinti:

- parametrų sąrašas,
- rizika grindžiamo požiūrio taikymas;
- didesnis su vandeniu susijusių klausimų skaidrumas ir prieigos prie naujausios informacijos užtikrinimas vartotojams ir
- medžiagos, kurios liečiasi su geriamuoju vandeniu.

Pasiūlymą papildančiame poveikio vertinime taip pat nagrinėjamas Europos piliečių iniciatyvoje ir konsultacijose iškeltas klausimas, kad dalis gyventojų, pvz., pažeidžiamos ir marginalizuotos grupės, ypač, pvz., romai, prieigos prie geriamojo vandens neturi. Remiantis poveikio vertinimo rezultatais šiame pasiūlyme dėl teisės akto pateikiami proporcingi šių problemų sprendimai.

• **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pasiūlymas yra Direktyvos 98/83/EB, kuri iš dalies keista 2003, 2009 ir 2015 m., nauja redakcija. Aiškumo sumetimais nauja redakcija laikoma tinkamiausia priemone. Ji atitinka pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros¹¹ priimtą

⁶ 2015 m. rugsėjo 25 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliucija „Keiskime savo pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“.

⁷ Komisijos 2015 m. darbo programa (COM(2014)910 *final*).

⁸ COM(2015)614 *final*.

⁹ https://ec.europa.eu/info/better-regulation-guidelines-and-toolbox_lt

¹⁰ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas dėl geriamojo vandens direktyvos 98/83/EB REFIT įvertinimo (SWD(2016)428 *final*).

¹¹ Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros (OL L 123, 2016 5 12, p. 1).

įsipareigojimą iš dalies keičiant esamus teisės aktus dažniau naudoti išdėstymo nauja redakcija teisėkūros metodą.

Apskritai pasiūlymas dera su ES nustatytais vandens srities teisės aktais, ypač Vandens pagrindų direktyva¹², Jūrų strategijos pagrindų direktyva¹³, Miesto nuotekų valymo direktyva¹⁴ ir Nitrato direktyva¹⁵. Pasiūlymu visų pirma papildomi Vandens pagrindų direktyvos 6, 7 ir 8 straipsniai, susiję su reikalavimu nustatyti geriamajam vandeniui imti skirtus vandens telkinius, vykdyti jų monitoringą ir apibrėžti saugomas teritorijas, kuriose šie telkiniai yra. Be to, juo papildomas tos direktyvos 11 straipsnis, kuriuo valstybių narių reikalaujama parengti priemonių programas, į kurias būtų įtrauktos ir priemonės, skirtos teritorijoms, iš kurių imamas geriamas vanduo, saugoti.

Vanduo, praėjęs atitikties vietos etapą, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 178/2002, nustatantį maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus¹⁶, laikomas maistu. Todėl siūloma iš Direktyvos 98/83/EB aprėpties pašalinti nuostatas, susijusias su į butelius ir kitą talpą išpilstytu teikti prekybai numatytu vandeniu, nes visas į butelius išpilstytas geriamasis vanduo, praėjęs atitikties vietos etapą, pateks į Reglamento (EB) Nr. 178/2002 taikymo sritį.

Kalbant apie atskirtų kategorijų į butelius supilstytą vandenį, pažymėtina, kad natūralus mineralinis vanduo remiantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/54/EB¹⁷ į šio direktyvos pasiūlymo taikymo sritį nepatenka, o šaltinio vanduo, remiantis tos direktyvos 9 straipsnio 4 dalimi, turėtų atitikti šios direktyvos nuostatas. Todėl šaltinio vanduo turėtų likti šios direktyvos taikymo srityje.

• Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Direktyvos 98/83/EB peržiūra įtraukta į 2017 m. Komisijos darbo programą kaip nauja iniciatyva¹⁸, padėsianti įgyvendinti žiedinės ekonomikos veiksmų planą. Į pasiūlymą įtraukti elementai, kurie padės užtikrinti geriamojo vandens išteklių tvarų valdymą ir efektyvų naudojimą ir sumažinti vandens buteliuose vartojimą. Tai dera su ES pastangomis mažinti

¹² 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

¹³ 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/56/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus, OL L 164, 2008 6 25, p. 56.

¹⁴ 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 91/271/EEB dėl miesto nuotekų valymo (OL L 135, 1991 5 30, p. 40).

¹⁵ 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL L 375, 1991 12 31, p. 1).

¹⁶ 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

¹⁷ 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/54/EB dėl natūralaus mineralinio vandens eksploatavimo ir pateikimo į rinką (nauja redakcija) (OL L 164, 2009 6 26, p. 45).

¹⁸ 2017 m. Komisijos darbo programa (COM(2016)710 final).

šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir į jūrą išmetamų šiukšlių kiekį¹⁹ ir Europos plastikų strategija²⁰.

Pasiūlymu taip pat prisidedama prie pastangų mažinti administracinę naštą ir formuoti kuo efektyvesnę ir veiksmingesnę politiką laikantis Komisijos komunikato dėl geresnio reglamentavimo²¹. Be to, atnaujinti standartai ir labiau kompleksinis rizikos valdymas turėtų padėti išlaikyti ES vandens sektoriaus konkurencingumą ir skatinti diegti inovacijas. Pasiūlymu taip pat siekiama paprastinti monitoringo ir ataskaitų teikimo procesus, visų pirma diegiant automatizavimą, nustatant retesnių ataskaitų tvarką ir apibrėžiant, kurie duomenys svarbiausi. Šis siekis dera su ES geresnio reglamentavimo principais ir ataskaitų teikimo bei monitoringo nuostatų tinkamumo patikros²² rezultatais. Nuostatos, kuriomis siekiama gerinti piliečių galimybes susipažinti su informacija apie geriamąjį vandenį, sieja pasiūlymą su Komisijos skaitmeninės rinkos strategija²³.

Šis pasiūlymas taip pat padės siekti 7-osios aplinkosaugos veiksmų programos iki 2020 m. trečio prioritetinio tikslo – „apsaugoti Sąjungos piliečius nuo neigiamo su aplinka susijusio spaudimo ir rizikos sveikatai bei gerovei“²⁴. Jis taip pat dera su ketvirtuoju prioritetiniu tikslu, pagal kurį visuomenė turi galėti nacionaliniu lygmeniu susipažinti su aiškia informacija apie aplinką. Šiuo tikslu šiame pasiūlyme pateikiamos kryžminės nuorodos į Direktyvos 2003/4/EB²⁵ ir INSPIRE direktyvos²⁶ reikalavimus ir užtikrinamas jo derėjimas su tais reikalavimais.

Išbraukus taisykles, taikomas su geriamuoju vandeniu besiliečiančioms medžiagoms (Direktyvos 98/83/EB 10 straipsnis), direktyva geriau derės su vidaus rinkos teisės aktais, visų pirma Statybos produktų reglamentu²⁷. Poveikio vertinime padaryta išvada, kad dabartinis straipsnis, kurio laikantis iš valstybių narių reikalingas abipusis pripažinimas ir dėl kurio atsiranda teisinis netikrumas, gali būti kliūtis vidaus rinkai. Siūloma į naująjį straipsnį dėl pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimo perkelti dalį Direktyvos 98/83/EB 10

¹⁹ Internetinis puslapis *Our Oceans, Seas and Coasts* („Mūsų vandenynai, jūros ir pakrantės“): http://ec.europa.eu/environment/marine/good-environmental-status/descriptor-10/index_en.htm.

²⁰ 2018 m. sausio 16 d. Komisijos komunikatas „Europinė plastikų žiedinėje ekonomikoje strategija“ (COM(2018)28 *final*).

²¹ Komisijos komunikatas „Geresnis reglamentavimas – geresnių stipresnės Sąjungos rezultatų pagrindas“ (COM(2016)615 *final*).

²² Aplinkos teisės nuostatų dėl ataskaitų teikimo ir stebėsenos tinkamumo patikra, http://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/fc_overview_en.htm ir COM(2017)312 *final*, http://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/pdf/action_plan_env_issues.pdf.

²³ Skaitmeninės rinkos strategija, <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/shaping-digital-single-market>.

²⁴ 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1386/2013/ES dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“ (OL L 354, 2013 12 28, p. 171).

²⁵ 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinanti Tarybos direktyvą 90/313/EEB (OL L 41, 2003 2 14, p. 26).

²⁶ 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1).

²⁷ 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos ir panaikinama Tarybos direktyva 89/106/EEB (OL L 88, 2011 4 4, p. 5).

straipsnyje nustatyto įpareigojimo ir lygiagrečiai pagal Statybos produktų reglamentą suteikti standartizavimo įgaliojimą, kuriuos remiantis būtų nustatyti statybinėms medžiagoms ir su vandeniu besiliečiantiems produktams taikomi reikalavimai. Pašalinti su statybos produktais susijusias technines kliūtis galima tik nustatant statybos produktų eksploatacinėms savybėms vertinti skirtas darniąsias technines specifikacijas, taigi būtina pagal Reglamentą (ES) Nr. 305/2011 nustatyti ir *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbti būtinus darniuosius standartus.

Saugumo klausimai sprendžiami kitų kryptių Sąjungos politikos priemonėmis, visų pirma Direktyva (ES) 2016/1148 dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti (TIS direktyva)²⁸. Be to, 2017 m. spalio mėn. Komisija priėmė ES lygmens pasirengimo bei atsparumo išpuoliams, kuriuose naudojamos cheminės, biologinės, radiologinės ir branduolinės (ChBRB) medžiagos, stiprinimo veiksmų planą.

Galiausiai pasiūlymas taip pat yra atsakas į Europos piliečių iniciatyvą, nes juo valstybių narių reikalaujama užtikrinti prieigą prie vandens pažeidžiamoms ir marginalizuotoms grupėms. Tai taip pat padės įgyvendinti ES politiką dėl romų integracijos pagal ES romų integracijos nacionalinių strategijų planą²⁹ ir Tarybos rekomendaciją dėl romų veiksmingų integravimo priemonių valstybėse narėse³⁰.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 192 straipsnio 1 dalimi (Europos bendrijos steigimo sutarties ex 130 straipsnis). Tuo pačiu teisiniu pagrindu grįsta ir direktyva, kuri išdėstoma nauja redakcija.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

ES priklauso pasidalijamoji kompetencija su valstybėmis narėmis reglamentuoti su aplinka ir sveikata susijusius klausimus vandens sektoriuje. Tai reiškia, kad ES teisės aktus gali priimti tik kiek leidžia sutartys ir privalo laikytis būtinumo, subsidiarumo ir proporcingumo principų.

Direktyvos tikslų, visų pirma tikslo saugoti žmonių sveikatą nuo bet kokio neigiamo žmoniems vartoti skirto vandens užterštumo poveikio, bus siekiama nustatant ES lygmens minimalius kokybės standartus ir minimalius reikalavimus dėl monitoringo, ataskaitų teikimo, prieigos prie vandens, skaidrumo ir atkuriamųjų veiksmų tais atvejais, kai nukrypstama nuo standartų. Valstybės narės gali spręsti, kokių konkrečių veiksmų (pvz., kokio tipo atkuriamųjų priemonių ar kokių realių monitoringo programų) imtis.

²⁸ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/1148 dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti (OL L 194, 2016 7 19, p. 1).

²⁹ COM(2011)173 *final*.

³⁰ 2013 m. gruodžio 9 d. Tarybos rekomendacija 2013/C 378/01 dėl romų veiksmingų integravimo priemonių valstybėse narėse (OL L 378, 2013 12 24, p. 1).

Pirmas stimulus peržiūrėti direktyvą buvo Europos piliečių iniciatyva *Right2Water*, kurią pasirašė 1,8 mln. asmenų. ES lygmeniu imtis priemonės prie geriamojo vandens užtikrinimo veiksmų pareikalavo ir Europos Parlamentas atsiliepdamas į iniciatyvą³¹ ir atsižvelgdamas į ES įsipareigojimą įgyvendinti JT darnaus vystymosi tikslus³². Todėl šiuo pasiūlymu laikantis ES įgaliojimų ir visiškai remiantis subsidarumo principu nustatomos bendros ES lygmens taisyklės, tačiau ir paliekama valstybėms narėms laisvės spręsti, kaip įgyvendinti įpareigojimą gerinti prieigą prie saugaus geriamojo vandens.

Galiausiai REFIT įvertinime taip pat patvirtinta ES lygmens teisės aktų dėl geriamojo vandens pridėtinė vertė motyvuojant tuo, kad ilgainiui tie teisės aktai labai padės užtikrinti vienodą vandens kokybę visoje Europoje. Vienas iš tai patvirtinančių argumentų: valstybės narės, ypač mažesnės, kurios ne visuomet turi pakankamai išteklių ir konkrečios praktinės patirties, tikisi, kad ES ir toliau nustatinės pagrindinius cheminius ir mikrobiologinius geriamojo vandens parametrus ir su jais susijusias vertes. Daugelis suinteresuotųjų subjektų taip pat atkakliai tvirtino, kad ES priemonės yra geriausias būdas šalinti naujus vandens keliamus pavojus sveikatai.

Atsižvelgiant į direktyvoje išdėstytą veikimo apimtį ir poveikį galima teigti, kad jos tikslai būtų geriau pasiekti ES, o ne nacionaliniu lygmeniu.

- **Proporcingumo principas**

Prie pasiūlymo pridėjame poveikio vertinime pateikiama išsamesnės informacijos apie šiame pasiūlyme dėl teisės akto pateiktų galimybių proporcingumą ir išlaidų efektyvumą. Apskritai jis parodė, kad tinkamiausios ir ekonomiškai efektyviausios priemonės, kurių peržiūrint direktyvą galima imtis ES lygmeniu, yra šios:

- (a) peržiūrėti ir pagal naujausias mokslines išvadas atnaujinti direktyvoje pateiktą parametrų sąrašą ir tuo pat metu stambiems ir smulkiems vandens tiekėjams įvesti rizika grindžiamą požiūrį;
- (b) tobulinti su skaidrumu ir vartotojų galimybe susipažinti su naujausia informacija susijusias taisykles;
- (c) gerinti ir paprastinti ataskaitų teikimą;
- (d) šalinti kliūtis, trukdančias laisvai prekybai su vandeniu besiliečiančiomis medžiagomis;
- (e) gerinti prieigą prie saugaus geriamojo vandens.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šiuo pasiūlymu iš esmės keičiama Direktyva 98/83/EB ir į ją įtraukiama daug naujų nuostatų. Aiškumo sumetimais siūloma taikyti išdėstymo nauja redakcija metodą. Kadangi nauja redakcija išdėstomas teisės aktas yra direktyva, siekiant, kad teisės aktų projektai būtų

³¹ 2015 m. rugsėjo 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos piliečių iniciatyvos „Right2Water“ tolesnių veiksmų.

³² Darnaus vystymosi tikslai, Europos Komisija, 2017 m., https://ec.europa.eu/europeaid/policies/sustainable-development-goals_en.

rengiami nuosekliai ir valstybėms narėms būtų lengviau aktą perkelti į savo teisę, šis pasiūlymas taip pat yra direktyva.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

• **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Komisija įvertino Direktyvos 98/83/EB veiksmingumą pagal penkis kriterijus:

- efektyvumą;
- veiksmingumą,
- nuoseklumą,
- aktualumą ir
- ES pridėtinę vertę.

Įvertinimas buvo atliekamas prieš pat poveikio vertinimo tyrimą ir į jame įvardytas problemines sritis atsižvelgta poveikio vertinime apibrėžiant problemas ir politikos galimybes.

Įvertinime prieita prie išvados, kad direktyva pakankamai *veiksmingai* siekiama jos tikslų ir padedama saugoti žmonių sveikatą nuo neigiamo taršos poveikio užtikrinant aukšto lygio atitiktį parametrų vertėms. Tačiau kai kurie parametrai yra iš dalies pasenę ir užtikrinti dabartinį atitikties jiems lygį nėra labai aktualu. Taip pat nustatyta, kad direktyvos 10 straipsniu dėl medžiagų, kurios liečiasi su geriamuoju vandeniu, valstybėms narėms suteikiama pernelyg daug laisvės spręsti dėl priemonių būtinumo. Dėl to teikiant produktus kitos valstybės narės rinkai buvo atliekami papildomi bandymai ir kontrolė, taigi nuostata nebuvo veiksminga.

Veiksmingumo analizė parodė, kad 2014 m. bendros geriamojo vandens tiekimo išlaidos ES sudarė apie 46,5 mlrd. EUR. 8,3 mlrd. EUR išlaidų susidarė dėl direktyvos įgyvendinimo. Nors direktyvos įgyvendinimo naudos sveikatai kiekybiškai įvertinti neįmanoma³³, įvertinimas parodė, kad bendra jos įgyvendinimo nauda smarkiai nusvėrė jos įgyvendinimo išlaidas. Nuostatų, dėl kurių būtų patiriamos pernelyg didelės administracinės išlaidos, susijusios su monitoringu, informacijos teikimu ir ataskaitomis, vertinime įvardyta nebuvo. Vienintelė aptikta neveiksminga nuostata – minėtasis Direktyvos 98/83/EB 10 straipsniu suteiktas lankstumas, kuris buvo nereikalinga našta pramonei.

Labai svarbus yra Direktyvos 98/83/EB *suderinamumas* su Vandens pagrindų direktyva, nes geriamojo vandens išteklių apsauga yra būtina pagal pastarąją direktyvą vykdomų planų ir įgyvendinamų priemonių dalis. Apie vandens išteklių, iš kurių imamas geriamasis vanduo, apsaugą Direktyvoje 98/83/EB nekalbama dėl to, kad ji priimta anksčiau už Vandens pagrindų direktyvą. Ši trūkstama sąsaja turėtų būti sukurta siekiant užtikrinti, kad būtų taikomas principas „teršėjas moka“ ir atsargumo principas. Taigi šis pasiūlymas padės geriau tarpusavyje suderinti abi direktyvas pritaikant rizika grindžiamą požiūrį visiems etapams –

³³ Poveikio vertinime nustatyta, kad įmanomas kiekybinis įvertinimas pagal pakaitinius kintamuosius.

nuo vandens ėmimo iki čiaupo – ir gerinant valstybių narių institucijų ir vandens tiekėjų keitimąsi informacija ir ryšius, kurie užtikrintų pilnutinį vandens valdymo ciklą.

Nagrinėjant *aktualumą* įvertinime padaryta išvada, kad Direktyvoje 98/83/EB nustatytos parametrų vertės nebėra tinkamos, nes neatspindi mokslo pažangos, patobulėjusio rizikos vertinimo, pakitusios vartotojų elgsenos ir naujų aplinkos problemų.

Direktyvos 98/83/EB ES *pridėtinė vertė* yra užtikrinimas, kad visoje ES žmonių sveikatos apsauga nuo bet kokios taršos neigiamo poveikio būtų vienodo lygio. Neoficialiai pastebėta, kad ES įvyksta mažiau didelių su geriamuoju vandeniu susijusių incidentų nei kituose pasaulio regionuose, tačiau šio pastebėjimo ryšys su Direktyva 98/83/EB nėra įrodytas.

Taigi įvertinime įvardytos tokios pagrindinės sritys, kurias dar reikia tobulinti:

- parametrų sąrašas,
- rizika grindžiamas požiūris (kurio šiuo metu stokojama),
- skaidrumas ir galimybės vartotojams susipažinti su naujausia informacija (kurie šiuo metu nepakankami) ir
- medžiagos, kurios liečiasi su geriamuoju vandeniu.
- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Laikantis Geresnio reglamentavimo gairių³⁴ surengta keletas konsultacijų.

- Atviros viešos konsultacijos internetinio klausimyno forma

Po Europos piliečių iniciatyvos dėl teisės į vandenį (*Right2Water*)³⁵ Komisija 2014 m. birželio–rugsėjo mėn. visomis kalbomis surengė atviras viešas konsultacijas dėl geriamojo vandens kokybės. Konsultacijose sulaukta 5908 atsakymų ir 138 nuomonių ir pozicijų dokumentų iš suinteresuotųjų subjektų. Be to, 2014 m. rugsėjo mėn. ir 2015 m. spalio mėn. Komisija surengė susitikimus su suinteresuotaisiais subjektais, kuriuose diskutuota apie skaidrumą ir lyginamąją analizę.

- Tikslinės viešos konsultacijos

Komisija surengė tris tikslinių viešų konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais konferencijas: 2015 m. gegužės mėn. – dėl REFIT vertinimo, 2015 m. gruodžio mėn. – dėl poveikio vertinimo ir 2016 m. rugsėjo mėn. – dėl geriamojo vandens standartų peržiūros. Jose dalyvavo patys įvairiausi suinteresuotieji subjektai, įskaitant nacionalines ir regionines institucijas, pramonės atstovus, verslo asociacijas bei bendroves ir ekspertus. Konferencijose pristatytos įvairios nuomonės ir Komisija turėjo galimybę su suinteresuotaisiais subjektais

³⁴ Visų pirma įgyvendintos 10-a ir 50-a priemonės dėl 12 savaičių trukmės internetinių viešų konsultacijų ir dėl papildomųjų metodų ir priemonių, kuriais siekiama įtraukti visus suinteresuotuosius subjektus ir užpildyti potencialias informacijos spragas (tai padaryta surengus paskesnes tikslines konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais).

³⁵ Europos piliečių iniciatyva *Right2Water*: <http://www.right2water.eu/>.

diskutuoti tiesiogiai. Kiekvienai konferencijai išleisti specialūs darbiniai dokumentai ar klausimynai, o visos prezentacijos ir protokolai, įskaitant dalyvių sąrašus, skelbti viešai³⁶.

- **REFIT atsiliepimų mechanizmas**

2017 m. vasario 28 d. Geresnio reglamentavimo svetainėje paskelbus Įžanginį poveikio vertinimą suinteresuotieji subjektai iki 2017 m. kovo 28 d. galėjo pateikti atsiliepimus į jį.

- **Papildomos konsultacijos**

Komisija suinteresuotuosius subjektus apie peržiūrą informavo ir komentarus teikti paragino ir keliomis kitomis progomis, pvz., 2016 m. sausio mėn. vykusiam gausiam aukšto lygio seminare dėl geriamojo vandens apsaugos ar per diskusijas įvairių ekspertų grupių posėdžiuose. Siekiant užtikrinti kuo didesnę proceso skaidrumą visi peržiūrai pagrįsti skirti dokumentai, kaip antai poveikio vertinimą pagrindžiantis tyrimas, paskelbti viešai³⁷.

Konsultacijose buvo aiškiai pasisakyta už parametrų sąrašo peržiūrą ir atnaujinimą. Didžioji dauguma viešų konsultacijų dalyvių pritarė, kad į sąrašą reikia įtraukti endokrininę sistemą ardančias medžiagas (vartojimo prekėse ir vaistiniuose preparatuose naudojamas medžiagas), tačiau daugelis ekspertų tam prieštaravo. Dauguma suinteresuotųjų subjektų pritarė rizika grindžiamo požiūrio įtvirtinimui visoje ES. Tačiau jie norėjo, kad valstybėms narėms būtų užtikrinta pakankamai lankstumo šioje srityje. Įvairūs suinteresuotieji subjektai nuolat pabrėžė, kad būtina suvienodinti nuostatas dėl medžiagų ir produktų, kurie liečiasi su geriamuoju vandeniu.

Viešų konsultacijų dalyviai, ypač piliečiai, primygtinai pageidavo, kad internete būtų skelbiama daugiau naujausios informacijos apie geriamojo vandens kokybę. Vartotojai lankydami svečiose valstybėse narėse nežino, ar gali vartoti vandentiekio vandenį, ir, nors atitiktis lygis yra aukštas, jie paprastai nelabai juo pasitiki. Dėl klausimo, ar į direktyvą reikia įtraukti priegios prie vandens taisyklės, nuomonės skyrėsi. Priešininkai teigė, kad prieiga prie vandens nepatenka į direktyvos taikymo sritį ir turėtų būti reglamentuojama kitais ES teisės aktais ar kitomis priemonėmis.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Teisės akto pasiūlymas ir poveikio vertinimas grindžiami gausia medžiaga ir tyrimais, kurių nuorodos pateiktos Komisijos tarnybų dariniame dokumente dėl poveikio vertinimo.

2015 m. gruodžio mėn. drauge su Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) Europos regioniniu biuru pradėtas bendradarbiavimo projektas, skirtas Direktyvos 98/83/EB I priedo (į direktyvą įtrauktinų parametrų sąrašo) peržiūrai paremti. Projektas baigtas 2017 m. vasarą³⁸. Išsamesnės

³⁶ 2016 m. rugsėjo 23 d. posėdis: <https://circabc.europa.eu/w/browse/c8a02539-ab12-48b6-9367-38e40cafd6cb>; 2015 m. gegužės 26 d. posėdis: <https://circabc.europa.eu/w/browse/ca2f82a5-20ab-4106-9c44-7b67a911ac2f>; 2015 m. gruodžio 8 d. posėdis: <https://circabc.europa.eu/w/browse/3fccab4b-812d-46be-8efe-1f866cf556c5https://circabc.europa.eu/w/browse/3fccab4b-812d-46be-8efe-1f866cf556c5>.

³⁷ <https://circabc.europa.eu/w/browse/4fea449b-0b66-4f0f-b934-0177cae4d7e2>.

³⁸ http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/review_en.html.

informacijos apie šio projekto rekomendacijas ir jų panaudojimą rengiant šį Komisijos pasiūlymą pateikta 5 skirsnyje „Kiti elementai“.

Išorės subjektų paprašyta atlikti kelis direktyvos peržiūrai įvertinti skirtus tyrimus, įskaitant:

- Vandentiekininkams ir naudotojams skirtas medžiagų gaires³⁹;
- Su geriamuoju vandeniu besiliečiančių produktų ir medžiagų tyrimo ataskaitą⁴⁰ ir
- Poveikio vertinimo tyrimą⁴¹.

Nepriklausomų išorės subjektų parengtam Poveikio vertinimo tyrimui naudota ir modeliavimo priemonė, padėjusi įvertinti politikos galimybes ir tinkamiausius politikos priemonių rinkinius.

• **Poveikio vertinimas**

Pasiūlymas grindžiamas poveikio vertinimu, dėl kurio Komisijos reglamentavimo patikros valdyba 2017 m. birželio 23 d. pateikė teigiamą nuomonę su išlygomis⁴². Į Reglamentavimo patikros valdybos iškeltus klausimus atsižvelgta persvarstyto Komisijos tarnybų darbinio dokumento dėl poveikio vertinimo versijoje, kurios atskirame skyriuje išsamiai išdėstomi pakeitimai, padaryti remiantis valdybos nuomone. Remiantis įvertinimu, konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais ir Europos piliečių iniciatyva *Right2Water*, parengtos įvairios politikos galimybės, skirtos kiekvienai įvardytai probleminei sričiai. Poveikio vertinime išnagrinėta, kiek tos galimybės padėtų siekti visaapimančio direktyvos tikslo saugoti vartotojų sveikatą, taip pat įvertinti jų finansiniai padariniai ir poveikis aplinkai iki 2050 m. Išvados pateiktos Poveikio vertinimo tyrime ir Komisijos tarnybų dariniame dokumente dėl poveikio vertinimo.

Penkias politikos galimybes sudaro:

- direktyvos parametrų sąrašo pritaikymas pagal naujausius standartus, išplečiant arba apribojant sąrašą;
- stambiems (ir smulkiems) vandens tiekėjams taikytino rizika grindžiamo požiūrio priėmimas;
- medžiagų, kurios liečiasi su geriamuoju vandeniu, standartų suvienodinimas;
- vartotojų galimybių susipažinti su naujausia informacija gerinimas ir geresnis įgyvendinimo monitoringas ir
- prieigos prie vandens užtikrinimo galimybės.

Galimybių analizė ir tolesnis jų sureitingavimas pagal tinkamumą leido padaryti išvadą, kad skirtingų galimybių derinys būtų geriausias būdas ilgainiui sutvarkyti visas įvertinime įvardytas problemas. Galimybių derinys padėtų užtikrinti:

³⁹ <http://publications.europa.eu/s/c6vG>.

⁴⁰ [https://circabc.europa.eu/d/a/workspace/SpacesStore/0b93e708-5e20-4c35-8fbd-8554a87e7cb5/09 %20-%201.1 %20Study%20Report%20-%20Products-Materials%20in%20contact%20with%20Drinking%20Water.pdf](https://circabc.europa.eu/d/a/workspace/SpacesStore/0b93e708-5e20-4c35-8fbd-8554a87e7cb5/09%20-%201.1%20Study%20Report%20-%20Products-Materials%20in%20contact%20with%20Drinking%20Water.pdf).

⁴¹ <http://publications.europa.eu/s/c6vH>.

⁴² http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/review_en.html.

- visų ES piliečių aprūpinimą aukštos kokybės geriamuoju vandeniu. Pagal PSO rekomendacijas atnaujinus ir patobulinus parametrų sąrašą žmonės būtų apsaugoti nuo naujų pavojų sveikatai;
- modernesnę monitoringą taikant rizika grindžiamą požiūrį tiek stambiems, tiek smulkiems vandens tiekėjams;
- ataskaitų teikimo nuostatų modernizavimą ir paprastinimą;
- galimybę vartotojams susipažinti su naujausia aktualia informacija;
- geresnę gyventojų aprūpinimą vandeniu ir prieigą prie vandens pažeidžiamoms ir marginalizuotoms grupėms.

Galimybės buvo sureitinguotos ir parengti trys galimybių deriniai. Du iš jų (2-as ir 3-ias deriniai) pasirodė tinkamiausi sveikatos ir aplinkos požiūriu. Abu deriniai siek tiek padidintų išlaidas, bet jas nusvertų nauda sveikatai. Abiejuose politikos galimybių deriniuose numatyta, kaip pagerinti visas keturias įvertinime įvardytas problemines sritis. Be to, 3-ias galimybių derinys labai pagerintų prie vandens skirstomojo tinklo neprisijungusių ES piliečių padėtį, nes jame numatyta atskira galimybė, kuria būtų sprendžiamas Europos piliečių iniciatyvoje *Right2Water* ir šeštajame darnaus vystymosi tikslu įvardytas prieigos prie vandens klausimas. Ši atskira galimybė apima prieigos prie vandens gerinimo priemonių rinkinį, bet pažymėtina, kad su ja susijusios papildomos įgyvendinimo išlaidos yra greičiausiai netiksliai įvertintos (padidintos), nes dėl tikslesnių duomenų stokos jos grindžiamos prielaida, kad pusei prie tinklo neprisijungusių piliečių būtų sudarytos sąlygos naudotis individualiomis vandens ruošimo sistemomis.

Todėl nuspręsta, kad šiame pasiūlyme dėl teisės akto turėtų būti išlaikyti 3 politikos galimybių derinio privalumai įvedant bendrą įpareigojimą gerinti visų piliečių aprūpinimą geriamuoju vandeniu ir prieigą prie šio vandens užtikrinti pažeidžiamoms ir marginalizuotoms grupėms, o valstybėms narėms paliekant laisvę spręsti, kaip geriausiai gerinti aprūpinimą vandeniu atsižvelgiant į konkrečias vietos aplinkybes. Manoma, kad įgyvendinti tas specialias priemones būtų kur kas pigiau nei pusei prie skirstomojo tinklo neprisijungusių piliečių suteikti galimybę naudotis alternatyviomis sistemomis (3-io derinio prielaida).

Tai atitinka proporcingumo ir subsidiarumo principus, nes, nors bendrasis principas nustatytas ES lygmeniu, valstybės narės turi daug laisvės savo nuožiūra spręsti, kaip geriau užtikrinti prieigą prie vandens.

Praktiškai tai reiškia, kad pasiūlymo išlaidos ir poveikis bus tarp 5,9 mlrd. EUR (2-as politikos galimybių derinys) ir 7,3 mlrd. EUR (3-ias politikos galimybių derinys). Šios išlaidos daugiausia teks vandens tiekimo srities veiklos vykdytojams. Vartotojams siek tiek padidėtų namų ūkių išlaidos. Tačiau rizikos, kad geriamasis vanduo taps neįperkamas, nėra, be to, atsiranda galimybė, kad vietoj vandens buteliuose bus daugiau vartojama vandentiekio vandens.

Įvertinta, kad nacionalinių institucijų administracinės išlaidos bus nedidelės arba net mažės. Pavyzdžiui, supaprastinus ataskaitų teikimo reikalavimus 0,35 mln. EUR sumažės metinės veiklos išlaidos.

Abu politikos galimybių deriniai turėtų teigiamą poveikį aplinkai, nes manoma, kad didėjant vartotojų pasitikėjimui vandentiekio vandeniu bus mažiau naudojama vandens buteliuose. Ši tendencija bus skatinama ir toliau, gerinant galimybes visiems vartotojams susipažinti su naujausia informacija. Be to, reikalaujant stambių ir smulkių vandens tiekėjų taikyti rizika grindžiamą požiūrį reikės mažiau vandens ruošimo operacijų, taigi bus taupoma energija ir į aplinką išleidžiama mažiau cheminių produktų. Rizika grindžiamas požiūris taip pat turėtų padėti geriau šalinti taršą ten, kur jos šaltinis, ir veiksmingiau taikyti principą „teršėjas moka“.

Reikalavimas, kad valstybės narės gerintų prieigą prie vandens ir užtikrintų tam tikrą jos lygį, bus žingsnis pirmyn siekiant šeštojo darnaus vystymosi tikslo rezultatų. Teigiama šalutinė jo pasekmė – naujos darbo vietos.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Visos poveikio vertinime išnagrinėtos galimybės arba tik šiek tiek padidins administracinę naštą, arba realiai ją sumažins, visų pirma dėl to, kad dauguma išlaidų teks ne nacionalinėms institucijoms, o vandens srities veiklos vykdytojams. Siekiant sumažinti administracinę naštą ir supaprastinti procedūras šiuo pasiūlymu, remiantis poveikio vertinimo išvadomis, smarkiai mažinami nacionalinių ataskaitų teikimo Komisijai įpareigojimai. Vietoj ataskaitų valstybės narės turės – tik tais atvejais, kai bus viršijami direktyvoje nustatyti parametrai – parengti duomenų rinkinius su jų vykdomo monitoringo rezultatais. Jos taip pat turės teikti papildomą informaciją, kaip antai rizikos vertinimus. Tikimasi, kad tai padės sutaupyti iki 0,35 mln. EUR per metus.

Siekiant laikytis proporcingumo principo, smulkūs vandens tiekėjai turės daugiau laiko įgyvendinti rizika grindžiamą požiūrį nei stambūs ir labai stambūs vandens tiekėjai. Siekiant neužkrauti naštos smulkiems vandens tiekėjams, nustatyta, kad jie informaciją internete galės atnaujinti ne taip reguliariai kaip stambūs ir labai stambūs vandens tiekėjai.

Galiausiai siūlomos nuostatos dėl vartotojams teikiamos informacijos ir skaidrumo padės pasiūlymą priderinti prie interneto reikmių nustatant reikalavimą vandens tiekėjams, kad informuodami vartotojus apie geriamojo vandens kokybę ir su juo susijusius pavojus, jie plačiai naudotųsi skaitmeninėmis priemonėmis.

- **Pagrindinės teisės**

Kaip minėta Komisijos komunikate dėl Europos piliečių iniciatyvos „Vanduo ir sanitarinės paslaugos yra žmogaus teisė! Vanduo yra visuotinė nuosavybė, o ne prekė!“⁴³, prieiga prie saugaus geriamojo vandens ir sanitarinių paslaugų užtikrinimas yra neatsiejamai susijęs su teise į gyvybę ir žmogaus orumą, pripažintais Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje⁴⁴, ir su adekvataus gyvenimo lygio poreikiu. Komisija taip pat pabrėžė su žmogaus teisėmis susijusio prieigos prie saugaus geriamojo vandens aspekto svarbą ir įsipareigojo užtikrinti, kad jis būtų jos politikos dėmesio centre.

⁴³ COM(2014)177.

⁴⁴ OL C 326, 2012 10 26, p. 391.

Per pastarąjį dešimtmetį tarptautinėje teisėje, visų pirma Jungtinių Tautų lygmeniu⁴⁵, pripažinta teisė į saugų geriamąjį vandenį ir sanitarijos paslaugas. JT Generalinės Asamblėjos rezoliucijoje 64/292 pripažinta, kad *teisė į saugų ir švarų geriamąjį vandenį ir sanitariją yra žmogaus teisė, kuri būtina norint visapusiškai mėgautis gyvenimu ir visomis žmogaus teisėmis*. Be to, 2012 m. JT konferencijos dėl darnaus vystymosi (Rio+20) galutinių išvadų dokumente valstybių ir vyriausybių vadovai ir aukšto lygio atstovai dar kartą patvirtino, kad *įsipareigojimai dėl žmogaus teisės į saugų geriamąjį vandenį ir sanitarijos paslaugas turi būti palaipsniui vykdomi jų valstybėse visapusiškai gerbiant nacionalinį suverenitetą*⁴⁶. Šie įsipareigojimai dar kartą patvirtinti 2015 m., kai valstybių vadovai įsipareigojo iki 2030 m. įgyvendinti šeštojo darnaus vystymosi tikslą ir su juo susijusį siekį *visiems užtikrinti visuotines ir lygiateises galimybes gauti saugų ir įperkamą geriamąjį vandenį*.

Europos lygmeniu Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja pareiškė, kad *prieiga prie vandens turi būti pripažinta viena pagrindinių žmogaus teisių, nes ji būtina gyvybei žemėje palaikyti, [o vanduo] yra išteklius, kuriuo žmonija turi dalytis*⁴⁷. ES taip pat dar kartą patvirtino, kad *visos valstybės turi su žmogaus teisėmis susijusių įsipareigojimų prieigos prie saugaus geriamojo vandens srityje – tokio vandens turi būti, jis turi būti fiziškai prieinamas, įperkamas ir priimtinos kokybės*⁴⁸.

Komisija į visa tai atsižvelgė rengdama savo atsaką į Europos piliečių iniciatyvą *Right2Water* ir šį pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio Komisijos biudžetui. Tikimasi, kad jis galės būti įgyvendintas naudojant šiuo metu Komisijai ir Europos aplinkos agentūrai paskirstytas lėšas ir kad papildomų išteklių neprireiks.

5. KITI ELEMENTAI

• Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Tikimasi, kad stambūs tiekėjai rizika grindžiamą požiūrį pritaikys per trejus metus, o smulkesniems bus suteiktas šešerių metų laikotarpis.

Priedai bus reguliariai peržiūrimi atsižvelgiant į mokslo ir technikos pažangą. Kad būtų galima surinkti dviejų pilnų šešerių metų ciklą duomenis, visa direktyva bus vertinama praėjus dvylikai metų po jos perkėlimo į nacionalinę teisę.

Siekiant užtikrinti, kad direktyva būtų pasiektas jos tikslas saugoti žmonių sveikatą nuo neigiamo užteršto geriamojo vandens poveikio, ir pagerinti kitas sritis, kuriose direktyvos

⁴⁵ 2010 m. rugpjūčio 3 d. JT Generalinės Asamblėjos rezoliucija Nr. 64/292 ir 2008 m. kovo 28 d. ir 2010 m. spalio 6 d. JT Žmogaus teisių tarybos rezoliucijos 7/22 ir 15/9.

⁴⁶ <http://www.un.org/en/sustainablefuture/>.

⁴⁷ Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliucija Nr. 1693/2009.

⁴⁸ 2010 m. kovo 22 d. Vyriausiosios įgaliotinės Catherine Ashton deklaracija ES vardu, skirta Pasaulinei vandens dienai paminėti (Dok. Nr. 7810/10).

veiksmingumas nebuvo optimalus, pasiūlyta nustatyti įvairius sėkmės rodiklius. Sėkmės rodikliai bus naudojami būsimiems įvertinimams ir bus parengti bendradarbiaujant su Europos aplinkos agentūra, atsižvelgiant į aplinkos teisės nuostatų dėl ataskaitų teikimo ir stebėsenos tinkamumo patikros⁴⁹ išvadas. Sėkmės rodikliai:

- incidentų (t. y. potencialaus pavojaus žmonių sveikatai atvejų) ir atvejų, kai ES viršytos ribinės vertės, skaičius. Pagal naują ataskaitų teikimo sistemą valstybių narių bus prašoma efektyviau pranešinėti apie šiuos incidentus ir su jais susijusius sprendimus;
- prie žmonėms vartoti skirto vandens prieigą turinčių ES gyventojų skaičius;
- geriamojo vandens kokybės ilgalaikis poveikis sveikatai – šiam rodikliui reikės papildomų epidemiologinių tyrimų bendradarbiaujant su specialiomis organizacijomis, pvz., PSO;
- nauji skaidrumo reikalavimai ir internete skelbtina būtiniausia informacija, pvz., nuotėkio tinkluose lygis. Šis rodiklis padės sistemingai analizuoti įgyvendinimo lygį ir pasiekimus.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Atsižvelgiant į pasiūlymo taikymo sritį ir į tai, kad juo nauja redakcija išdėstoma jau galiojanti direktyva (Direktyva 98/83/EB), kurios visas nuostatas visos valstybės narės yra perkėlusios į savo nacionalinę teisę, reikalauti aiškinamųjų dokumentų dėl perkėlimo nėra nei pagrįsta, nei proporcinga.

- **Išsamus paaiškinimas, kaip atsižvelgta į PSO rekomendacijas dėl pasiūlymu nustatytinų parametrų ir parametrų verčių**

Direktyvos 98/83/EB I priede nustatytos parametrų vertės iš esmės grindžiamos Pasaulio sveikatos organizacijos gairėmis dėl geriamojo vandens. Šios gairės reguliariai atnaujinamos ir paskutinį kartą iš dalies keistos 2017 m. pradžioje, kai buvo pirmą kartą papildoma ketvirtoji jų redakcija⁵⁰.

Jau tuomet, kai 1998 m. buvo priimta Direktyva 89/83/BE, šiek tiek skyrėsi gairių ir direktyvos nuostatos dėl parametrų ir jų lygių nustatymo. Pavyzdžiui:

- PSO gairėse nėra pesticidų grupės standartų, o į direktyvą įtraukti visi pesticidai ir jų skaidymosi produktai;
- PSO orientacinės vertės yra susijusios su 10^{-5} lygio rizika per gyvenimą susirgti vėžiu, o ES priėmė politinį sprendimą taikyti atsargesnį požiūrį ir priimtina pasirinko 10^{-6} rizikos vertę.

2015 m. gruodžio mėn. Komisija ir PSO Europos regioninis biuras užbaigė bendradarbiavimo geriamojo vandens parametrų srityje projektą, kurio galutinė ataskaita paskelbta 2018 m.⁵¹ (toliau – PSO ataskaita). Projekto tikslas buvo parengti politiškai aktualias moksliniais

⁴⁹ aplinkos teisės nuostatų dėl ataskaitų teikimo ir stebėsenos tinkamumo patikra, http://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/fc_overview_en.htm ir COM(2017)312 final, http://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/pdf/action_plan_env_issues.pdf.

⁵⁰ Ketvirtoji gairių redakcija paskelbta 2011 m., o jos pirmasis papildymas – 2017 m. pradžioje.

⁵¹ http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/review_en.html.

duomenimis grindžiamas rekomendacijas, kuriomis remiantis būtų peržiūrimas direktyvos I priedas.

PSO ataskaitoje pateiktos rekomendacijos ir šis pasiūlymas iš esmės dera tarpusavyje. Visų pirma rekomendacijose patvirtinama, kad iš šimtų parametų, kurių orientacines vertes nustatė PSO, būtina atrinkti reguliuotinų parametų sąrašą. Komisija iš sąrašo perėmė didžiąją daugumą rekomenduojamų parametų ir jų verčių, tačiau dėl kelių parametų pasiūlė taikyti kitokį požiūrį. Šiame skirsnyje paaiškinama, kodėl kai kuriais atvejais Komisijos pasiūlyme nesilaikoma PSO rekomendacijų.

1. Parametrai, kuriuos PSO rekomendavo išbraukti iš I priedo

PSO ataskaitoje rekomenduojama iš direktyvos išbraukti penkis parametrus, nes jų retai pasitaiko geriamajame vandenyje (paprastai dėl taršos incidentų):

- **benzeno,**
- **cianido,**
- **1,2-dichloreto,**
- **gyvsidabrio ir**
- **policiklinių aromatinių angliavandenilių (PAA).**

PSO šių parametų išbraukimą argumentavo tuo, kad prireikus valstybės narės gali juos toliau stebėti remdamosi PSO nurodyta orientacine verte. Suinteresuotieji subjektai ir ypač valstybių narių institucijos atkakliai prieštaravo šių parametų išbraukimui remdamiesi sveikatos priežastimis ir būtinybe ES lygmeniu nustatyti privalomas vertes. **Todėl nuspręsta parametrus palikti I priede.** Tačiau direktyvoje nustatytas rizika grindžiamas požiūris leidžia vandens tiekėjams tam tikromis sąlygomis parametrus išbraukti iš parametų, kurių monitoringas turi būti vykdomas, sąrašo, taigi vandens tiekėjai turi teisę minėtų penkių parametų netikrinti, jei jie neaktualūs tiekimo zonoje. Ne mažiau svarbu ir tai, kad vandens ruošimo įrenginiai, reikalingi šioms ribinėms vertėms užtikrinti, jau pastatyti.

2. Parametų vertės, kurias PSO rekomenduoja padidinti

Remiantis naujausiomis sveikatos reikalavimais grindžiamomis orientacinėmis vertėmis, paskelbtomis ketvirtosios PSO gairių redakcijos pirmajame papildyme, PSO ataskaitoje rekomenduojama atnaujinti **stibio (nuo 5 iki 20 µg/l), boro (nuo 1 iki 2,4 mg/l) ir seleno (nuo 10 iki 40 µg/l)** vertes. Kadangi dabartinės vertės jau galioja ištisus dešimtmečius, manoma, kad išlaidos nedidės, nes vandens ruošimo technologijos, reikalingos šioms ribinėms vertėms užtikrinti, jau įdiegtos. Bet kuriuo atveju rizika grindžiamas požiūris leidžia vandens tiekėjams tam tikromis sąlygomis parametrus išbraukti iš parametų, kurių monitoringas turi būti vykdomas, sąrašo. Todėl direktyvos **I priede paliktos pradinės, griežtesnės, vertės.**

Kalbant apie **borą** pažymėtina, kad daug boro turinčiomis uolienomis pasižyminčiuose regionuose ši medžiaga į vandenį patenka natūraliai, todėl juose leista taikyti nacionalines nukrypti leidžiančias nuostatas. Boro vertę peržiūrėti ragino ir Europos Parlamentas (E-

9146/2016, P-0848/2016, E-10 109/2014). Europos maisto saugos tarnyba naujos oficialios nuomonės pateikusi nėra, tačiau anksčiau ji yra rekomendavusi⁵² neleisti boro kiekiui natūraliame mineraliniame vandenyje viršyti 1,5 mg, kad būtų apsaugoti visų amžiaus grupių gyventojai.

3. Nauji parametrai, kuriuos PSO rekomenduoja įtraukti į direktyvą

3.1 Chloratas ir chloritas

PSO ataskaitoje rekomenduojama į direktyvą kaip naujus parametrus įtraukti **chloratą (ClO₃) ir chloritą (ClO₂)** ir abiemis nustatyti 0,7 mg/l vertę. Abu jie į vandenį daugiausia patenka kaip dezinfekavimo naudojant hipochloritą šalutiniai produktai. PSO pripažino, kad ši vertė gali būti per didelė, ir pažymėjo, kad, jei įmanoma laikytis žemesnių verčių, tada geriau nustatyti žemesnes. Įvardyta viena iš problemos priežasčių – chloratas susidaro nešviežiuose hipochlorito tirpaluose, kurie ilgai sandėliuoti, ypač aukštesnėje temperatūroje.

Europos maisto saugos tarnyba (EFSA) 2015 m. specialioje nuomonėje⁵³ pateikė išvadą, kad 0,7 mg chlorato viename kilograme geriamojo vandens (PSO siūloma vertė) koncentracija gali būti per didelė kūdikiams ir mažiems vaikams. Be to, tarnyba nustatė, kad chloratas gali kliudyti įsisavinti jodą, nors šiai išvadai patvirtinti reikia daugiau žmonių sveikatos duomenų. EFSA taip pat pateikė nuorodą į Jungtinio FAO / PSO maisto priedų ekspertų komiteto atlikto chlorato vertinimo išvadą, kad 0,01 mg chlorato vienam kūno kilogramui yra sveikatos reikalavimais grindžiama toksikologinė pamatinė vertė, kuria turi būti grindžiamas ilgalaikės rizikos vertinimas, ir ja remiantis geriamajam vandeniui turėtų būti nustatyta 0,24 mg/l vertė.

Todėl Komisija mano, kad reikėtų nustatyti **griežtesnę 0,25 mg/l chlorato ir chlorito vertę, kuri yra maždaug tris kartus žemesnė nei siūlo PSO.**

3.2 Perfluorjunginiai

PSO ataskaitoje rekomenduojama parametrų vertes priimti dviem individualioms perfluorintoms cheminėms medžiagoms: perfluoroktansulfoninei rūgščiai (**PFOS**) **reikėtų nustatyti 0,4 µg/l vertę, o perfluoroktano rūgščiai (PFOA) – 4 µg/l vertę.**

Iš pradžių PFOS ir PFOA buvo dažniausiai pasitaikantys perfluorjunginiai. Požeminiame vandenyje jie aptinkami pirmiausia dėl dirvožemio taršos gaisro gesinimo putomis, kurios skaidosi į minėtąsias ir kai kurias kitas perfluorintas chemines medžiagas. Tačiau jie taip pat gali atsirasti dėl pramoninės sutelktosios taršos ir pasklisti iš vandeniui ar riebalams atsparių medžiagų turinčių produktų, kaip antai teflonu dengtų prikaistuvių, riebalams nelaidaus popieriaus, picos keptuvų ar vandeniui nelaidžios ir purvui atsparios lauko sporto įrangos.

⁵² Komisijos prašymu pateikta Teršalų maisto grandinėje reikalų mokslinės grupės 2005 m. birželio 22 d. nuomonė dėl boro ir fluoro koncentracijos natūraliame mineraliniame vandenyje ribų, http://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/scientific_output/files/main_documents/237.pdf.

⁵³ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4135>

PFOS ir PFOA yra patvarios, bioakumuliacinės ir toksiškos cheminės medžiagos. PFOS pradžioje buvo įtraukta į REACH reglamento⁵⁴ XVII priedo ribojamo naudojimo cheminių medžiagų sąrašą, tačiau dabar reglamentuojama kaip patvarusis organinis teršalas pagal Reglamentą (EB) Nr. 850/2004⁵⁵. PFOA, jos druskos ir su PFOA susijusios cheminės medžiagos į REACH reglamento XVII priedo ribojamo naudojimo cheminių medžiagų sąrašą įtrauktos 2017 m. birželio 14 d.⁵⁶, nes Komisija nusprendė, kad jų gamyba, naudojimas ir pardavimas kelia neleistiną grėsmę žmonių sveikatai ir aplinkai.

Perfluorheksan-1-sulfonrūgštė ir jos druskos (PFHxS) 2017 m. liepos 7 d. pagal REACH reglamento 57 straipsnio e punktą įtrauktos į REACH labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų kandidatinių sąrašą kaip labai patvarios ir didelės bioakumuliacijos cheminės medžiagos.

Tačiau yra ir daugiau įvairaus ilgio grandinių cheminių medžiagų, kurių sudėtyje gali būti perfluoralkilo karboksirūgščių (įskaitant PFOA), perfluoralkansulfonrūgščių (įskaitant PFOS), perfluoralkansulfonrūgščių, fluortelomero alkoholių ir perfluoralkansulfamidų. PFOA ir PFOS yra dažniausiai pasitaikančios cheminės medžiagos, bet jos buvo pakeistos panašiomis per- ir polifluoralkilintomis cheminėmis medžiagomis (PFAS), kurios grandinės dažnai trumpesnės, todėl tikėtina, kad PFOA ir PFOS nebėra tipinės šiai antropogeninės kilmės patvarių cheminių produktų grupei⁵⁷.

Šiuo metu nėra nei teisės aktais nustatytų visos šių cheminių medžiagų grupės reglamentavimo priemonių, nei baigtinio visų cheminių medžiagų sąrašo. Švedija yra atlikusi išsamius PFAS mokslinius tyrimus⁵⁸. Švedijos nacionalinė maisto agentūra rekomendavo geriamajam vandeniui taikytinas ribas, grindžiamas 11 PFAS (PFBS, PFHxA, PFOS, 6:2 FTSA, PFBA, PFPeA, PFHxA, PFHpA, PFOA, PFNA ir PFDA) koncentracija. Jei šių 11 PSAS suminė koncentracija viršija 0,09 µg/l, agentūra rekomenduoja kuo greičiau imtis priemonių taršai mažinti. Jungtinėse Amerikos Valstijose su sveikata suderinami rekomenduojami PFOA / PFOS lygiai yra 0,07 µg/l. Pagal Direktyvą 2008/105/EB⁵⁹

⁵⁴ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, p. 1) (toliau – REACH reglamentas).

⁵⁵ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 850/2004 dėl patvariųjų organinių teršalų ir iš dalies keičiantis Direktyvą 79/117/EEB (OL L 158, 2004 4 30, p. 7).

⁵⁶ 2017 m. birželio 13 d. Komisijos reglamentas (ES) 2017/1000, kuriuo dėl perfluoroktano rūgšties (PFOA), jos druskų ir PFOA giminingų medžiagų iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH) XVII priedas (OL L 150, 2017 6 14, p. 14).

⁵⁷ Švedijos pavyzdys rodo PFOS kiekio vandenyje sumažėjimą: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0013935117308976>.

⁵⁸ <http://www.kemi.se/en/global/rapporter/2015/report-7-15-occurrence-and-use-of-highly-fluorinated-substances-and-alternatives.pdf>

⁵⁹ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/105/EB dėl aplinkos kokybės standartų vandens politikos srityje, iš dalies keičianti ir panaikinti Tarybos direktyvas 82/176/EEB, 83/513/EEB, 84/156/EEB, 84/491/EEB, 86/280/EEB ir iš dalies keičianti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB (OL L 348, 2008 12 24, p. 84).

nustatytame prioritetinių medžiagų sąrašė nurodyta PFOS vertė yra 0,00065 µg/l. Tai rodo, kad įmanoma pasiekti ir mažesnes parametrų vertes nei rekomenduojamos PSO. Kadangi šių cheminių medžiagų aplinkoje turėtų nebūti, siūloma joms taikyti tokį atsargumo principą, koks pagal Direktyvą 98/83/EB taikomas pesticidams. Todėl Komisija siūlo nesilaikyti PSO rekomendacijos taikyti dvi individualias vertes – 4 µg/l (PFOA) ir 0,4 µg/l (PFOS) – ir verčiau reglamentuoti visą grupę kartu.

Siūloma reglamentuoti OECD apibrėžtą⁶⁰ PFAS grupę ir taikyti **0,1 µg/l vertę atskiroms PFAS ir 0,5 µg/l vertę visoms PFAS bendrai**, kaip daroma pesticidų atveju. Kadangi šios vertės yra didesnės už nurodytąsias Švedijoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose, jų laikytis turėtų būti įmanoma.

4. Endokrininę sistemą ardančios medžiagos

PSO nepasiūlė jokių orientacinių verčių endokrininę sistemą ardančioms medžiagoms (EDC), bet pažymėjo, kad, kadangi vandens organizmai daug jautresni estrogenus veikiančioms EDC nei žinduoliai, įskaitant žmones, siekiant juos apsaugoti galima būtų naudoti atsargumo principu grindžiamas lyginamąsias vertes, kurios yra artimos esamiems ar potencialiems būsimiems aplinkos kokybės standartams. PSO pasiūlė tokias tris tipines EDC ir jų lyginamąsias vertes:

- **beta-estradiolį:** 0,001 µg/l,
- **nonilfenolį:** 0,3 µg/l ir
- **bisfenolį A:** 0,01 µg/l.

Net jei PSO pažymėjo, kad šiuo metu nėra įrodymų, jog dėl šių medžiagų geriamasis vanduo (kuris yra nereikšmingas jų poveikio šaltinis) kelia grėsmę sveikatai, ir kad ta grėsmė nėra tikėtina, vis dėlto nuspręsta šiuos parametrus įtraukti į direktyvą remiantis atsargumo principu.

PSO nerekomenduoja į direktyvos I priedo parametrų sąrašą įtraukti visų EDS, nes, jos nuomone, jas visas sistemingai tikrinti šiuo metu būtų sudėtinga, brangu ir toks monitoringas nepadėtų veiksmingai saugoti geriamojo vandens nuo užterštumo.

Trys minėtos cheminės medžiagos atrinktos kaip lyginamasis orientyras, nes jų aptinkama paviršiniame vandenyje, į kurį yra patekę valytųjų ir kitokių nuotekų. Beta-estradiolis yra natūralus estrogenas. Pavojų sveikatai ir aplinkai mokslinio komiteto nuomonėje⁶¹ ir kituose susijusiuose dokumentuose nurodyta, kad pagrindiniai veiksmi, skirti su šia medžiaga susijusiam aplinkos kokybės standartui nustatyti, turi būti orientuojami į endokrininę sistemą ardančias jos savybes. Minėtas komitetas pritarė 0,4 ng/l aplinkos kokybės standartui, kuris yra artimas geriamajam vandeniui pasiūlytai 1 ng/l parametro vertei.

⁶⁰ https://www.oecd.org/env/ehs/risk-management/PFC_FINAL-Web.pdf

⁶¹ https://ec.europa.eu/health/scientific_committees/environmental_risks/docs/scher_o_131.pdf

Bisfenolis A plačiai naudojamas kai kurių plastikų ir epoksidinių dervų gamybai. Šiuo metu jis pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008⁶² priskiriamas prie 1B kategorijos toksiškų reprodukcijai cheminių medžiagų. Pasiūlius Prancūzijos institucijoms, pirmiausia ES apribotas bisfenolio A naudojimas terminiam popieriui (2016 m. gruodžio mėn.), paskui jis įtrauktas į REACH labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų kandidatinių sąrašą remiantis suderinta jo klasifikacija kaip 1B kategorijos toksiškos reprodukcijai cheminės medžiagos (2017 m. sausio mėn.), o vėliau – ir remiantis jo endokrininę sistemą ardančiomis savybėmis (2017 m. birželio mėn.).

Nonilfenolis yra paviršinio aktyvumo medžiagoms naudojamų alkilfenoletoksilatų pamatinis elementas, nors pastarieji šiuo metu ES uždrausti. Nonilfenoliui taip pat yra taikomi apribojimai (REACH XVII priedas), jis įtrauktas į REACH labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų kandidatinių sąrašą remiantis endokrininę sistemą ardančiomis jo savybėmis (2013 m. birželio mėn.) ir į prioritetinių medžiagų sąrašą, nustatytą pagal Direktyvą 2008/105/EB.

Todėl siūloma laikytis PSO rekomendacijoje siūlomų šių trijų EDC verčių. Kadangi direktyvoje nenumatytos lyginamosios vertės ir nenurodytas parametru ir verčių taikymo tikslas, siūloma įtraukti jas į I priedo parametru sąrašą. Be to, šios medžiagos santykinai netirpios vandenyje ir jas lengva pašalinti įprastais įgerties metodais (pvz., krantinio filtravimo, koaguliacijos, ozonavimo, granuliuotų aktyvintųjų anglių). Todėl šios medžiagos bus traktuojamos kaip bet kurie kiti į direktyvą įtraukti cheminiai parametrai, t. y., kaip jau minėta, vandens tiekėjai turės galimybę tam tikromis sąlygomis jas išbraukti iš parametru, kurių monitoringą reikia vykdyti, sąrašo, jei rizikos vertinimas rodys kad jos nėra svarbios.

Komisija mano, kad šių trijų endokrininę sistemą ardančių medžiagų įtraukimas į direktyvą yra pagrįstas remiantis atsargumo principu. Tam pritaria ir suinteresuotieji subjektai. Šių medžiagų įtraukimas yra dalis poveikio vertinime pagal 1.2 galimybę sumodeliuoto parametru sąrašo išplėtimo, taigi jis padės saugoti žmonių sveikatą.

5. Chromas ir švinas

PSO ataskaitoje rekomenduojama išlaikyti dabartines parametru vertes – **iš viso 10 µg/l švinui ir 50 µg/l chromui.**

PSO pažymėjo, kad švinas yra viena iš nedaugelio medžiagų, apie kurias žinoma, kad jos tiesiogiai per geriamąjį vandenį daro poveikį sveikatai, todėl jo koncentracija turėtų būti kiek praktiškai įmanoma mažesnė. Šiuo tikslu Komisija siūlo praėjus **dešimčiai metų** nuo direktyvos įsigaliojimo jo vertę sumažinti **iki 5 µg/l**. Dešimties metų pereinamuoju laikotarpiu bus laikomasi dabartinės 10 µg/l vertės.

⁶² 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL L 353, 2008 12 31, p. 1).

PSO pažymėjo, kad chromo parametro vertė vis dar peržiūrima. Vykstančiose diskusijose su daugybe toksikologų siūloma chromui, ypač chromui VI, kuris yra toksiškesnis, nustatyti žemesnę vertę. Todėl Komisija dėl chromo laikysis tokio paties požiūrio kaip dėl švino. Ji siūlo **pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, t. y. praėjus dešimčiai metų nuo direktyvos įsigaliojimo**, jo vertę sumažinti 50 % iki **25 µg/l**.

Pasiūlyme taip pat numatyta reguliari I priedo (kuriame nustatytos šios parametrų vertės) peržiūra ir galimybė jį iš dalies keisti atsižvelgiant į mokslo pažangą. Todėl yra galimybė griežtesnes abiejų šių parametrų vertes nustatyti dar nepasibaigus dešimties metų pereinamajam laikotarpiui, jei būsima mokslo raida tai leis.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnis. Tikslas

Šis straipsnis nekeičiamas.

2 straipsnis. Apibrėžtys

Esamos apibrėžtys išdėstytos šiek tiek aiškiau ir įtrauktos kai kurių terminų (vandens tiekėjai, prioritetinės patalpos ir pažeidžiamos ir marginalizuotos grupės), susijusių su naujomis nuostatomis, įtrauktomis į direktyvos naująją redakciją, apibrėžtys.

PSO rekomendavo įtraukti prioritetinių patalpų apibrėžtį, kad būtų lengviau taikyti su pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimu susijusias naujas nuostatas.

3 straipsnis. Išimtys

Šio straipsnio nuostatos nekeičiamos, tiesiog atnaujinamos nuorodos į direktyvą.

4 straipsnis. Bendrieji įsipareigojimai

Šis straipsnis iš esmės nekeičiamas, pakeitimai susiję tik su formaliomis korekcijomis arba redakciniais patikslinimais.

5 straipsnis. Kokybės standartai

Šis straipsnis iš esmės nekeičiamas, pakeitimai susiję tik su formaliomis korekcijomis arba redakciniais patikslinimais.

6 straipsnis. Atitikties vieta

2 ir 3 dalys išbraukiamos ir didžioji jų dalis perkelta į naujas nuostatas dėl pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimų (naujas 10 straipsnis).

7 straipsnis. Rizika grindžiamas požiūris į vandens saugą (naujas)

Šiame naujame straipsnyje pristatomas bendras rizika grindžiamas požiūris, jis atlieka įvado į 8, 9 ir 10 straipsnius funkciją ir juo nustatomi su rizikos vertinimais susiję nauji bendrieji įsipareigojimai (dėl reguliaraus atnaujinimo ir peržiūrų, taip pat rizikos vertinimų rengimo terminų).

8 straipsnis. Vandens telkinių, naudojamų žmonėms vartoti skirtam vandeniui imti, pavojingumo vertinimas (naujas)

Šiuo nauju straipsniu nustatomi įpareigojimai, kuriais reikalaujama atlikti pavojingumo vertinimus, visų pirma:

- nustatyti vandens ėmimo vietas,
- nustatyti pavojus ir taršos šaltinius,
- vykdyti įvardytiems pavojams ir taršos šaltiniams aktualių parametų monitoringą. Vykdomas tik svarbių parametų ar teršalų monitoringas. Tarp jų gali būti ne tik parametrai, kurių atitiktis nustatytoms vertėms turi būti užtikrinta vandens bėgimo iš čiaupo etape pagal šią direktyvą, bet ir teršalai bei cheminės medžiagos, kurių monitoringas jau vykdomas vandens telkiniuose pagal Vandens pagrindų direktyvą, arba mikroplastikas. Mikroplastikas kelia ypač didelį susirūpinimą dėl savo neigiamo poveikio jūros ir gėlo vandens aplinkai, vandens organizmams, biologinei įvairovei ir galbūt žmonių sveikatai (dėl mažo dydžio mikroplastikas lengviau patenka į organizmus ir labiau juose kaupiasi) ir dėl toksinio poveikio, kurį sukelia sudėtingas šias daleles sudarančių cheminių produktų mišinys.

Remdamosi pavojų įvardijimo ir monitoringo rezultatais valstybės narės gali imtis šių priemonių:

- leisti vandens tiekėjams neatlikti papildomų vandens ruošimo ir (arba) monitoringo darbų arba reikalauti jų juos atlikti;
- imtis prevencinių priemonių vandens ėmimo vietai apsaugoti;
- taikyti taršos šaltinių poveikio mažinimo priemones, įskaitant mokslinius tyrimus, kurie padėtų geriau suprasti poveikį, pvz., mikroplastiko, vandens ekosistemoms ir žmonių sveikatai ir rasti sprendimus galimai rizikai mažinti.

9 straipsnis. Tiekimo rizikos vertinimas (naujas)

Šiuo straipsniu nustatomi įpareigojimai, kuriais vandens tiekėjų reikalaujama atlikti tiekimo rizikos vertinimus. Šios nuostatos nėra naujos, nes tie įpareigojimai jau nustatyti 2015 m. iš dalies pakeistu direktyvos II priedu. Todėl dalis Direktyvos 98/83/EB II priedo perkelta į šį 9 straipsnį. II priedo C dalyje dabar pateiktos tik techninės specifikacijos dėl parametų, kuriems taikomas tiekimo rizikos vertinimas, monitoringo dažnumo koregavimo.

10 straipsnis. Pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimas (naujas)

Šiuo nauju straipsniu nustatomi įpareigojimai, kuriais reikalaujama atlikti pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimus, visų pirma:

- vertinti su pastatų vidaus vandentikiu susijusią riziką, įskaitant riziką, kurią kelia su geriamuoju vandeniū besiliečiantys produktai ir medžiagos;
- tikrinti švino ir legionelių parametrus. PSO nustatė, kad iš visų vandeniū plintančių patogenų būtent legionelės Sąjungoje sukelia daugiausia sveikatos problemų. Be to, Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras rekomenduoja reguliariai tikrinti dirbtines vandens sistemas ir taikyti joms tinkamas kontrolės priemones siekiant išvengti legionierių ligos atvejų turistų apgyvendinimo vietose, ligoninėse, ilgalaikės

sveikatos priežiūros įstaigose ar kitose vietose, kur gali kilti grėsmė gausiam didesnės rizikos grupės žmonių skaičiui⁶³.

Remdamasi rizikos vertinimu ir monitoringu valstybės narės tuomet gali imtis įvairių priemonių – mokyti vandentiekininkus, teikti informaciją ir rekomendacijas būstų savininkams, bendradarbiaudamos su vandens tiekėjais taikyti tinkamas vandens ruošimo technologijas ir kt. Be to, šis straipsnis iš dalies susijęs su ankstesnio 10 straipsnio (dėl su geriamuoju vandeniu besiliečiančių produktų) aspektais ir užtikrina derėjimą su Reglamentu (ES) Nr. 305/2011, pagal kurį turi būti nustatyti su geriamuoju vandeniu besiliečiančių statybos produktų standartai.

11 straipsnis. Monitoringas (ankstesnis 7 straipsnis)

Turi būti nustatytos monitoringo programos, apimančios visus skirtingus šioje direktyvoje nustatytus monitoringo įpareigojimus. Valstybėms narėms leidžiama spręsti, ar monitoringo programas turėtų nustatyti nacionalinės institucijos ar šį įgaliojimą deleguoti, pvz., vandens tiekėjams. Tačiau tikėtina, kad didžiąją dalį monitoringo faktiškai atlieka vandens tiekėjai siekdami užtikrinti iš čiaupo bėgančio vandens kokybę. Kadangi nustatomi nauji su pavojingumo vertinimais (8 straipsnis) ir pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimais (10 straipsnis) susiję monitoringo įpareigojimai, būtina aiškiau išdėstyti šį straipsnį ir jo sąsajas su II priedu.

1, 5 ir 6 dalys nekeičiamos.

2 dalis iš dalies keičiama susiejant ją su monitoringu, kurį reikia vykdyti pagal 8 ir 9 straipsnius (pavojingumo vertinimai ir pastatų vidaus vandentiekio vertinimai), ir su reguliariumi I priedo A ir B dalyse išvardytų parametrų monitoringu pagal II priedą. Pastarąjį monitoringą vandens tiekėjai gali koreguoti remdamiesi tiekimo rizikos vertinimu.

Ankstesnė 4 dalis (dėl galimybės priimti monitoringo gaires) išbraukiama, nes laikoma nebūtina. Tačiau galimybė iš dalies keisti II priedą (kuris susijęs su monitoringo specifikacijomis) paliekama pagal 18 straipsnio 2 dalį (deleguotaisiais aktais).

12 straipsnis. Atkuriamieji veiksmai ir vartojimo apribojimai (ankstesnis 8 straipsnis)

1 dalis nekeičiama.

2 dalis iš dalies keičiama siekiant paminėti naują parametru, į kuriuos reikia atsižvelgti atliekant pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimą, sąrašą, numatytą I priedo C dalyje.

3 dalis iš dalies keičiama siekiant paaiškinti, kad I priedo A ir B dalyse nustatytų verčių viršijimas automatiškai laikomas potencialiu pavojumi žmonių sveikatai. Šis paaiškinimas būtinas atsižvelgiant į keletą šiuo metu vykdomų Direktyvos 98/83/EB pažeidimų nagrinėjimo procedūrų.

Įtraukiama nauja 4 dalis, kuria siekiama paaiškinti įpareigojimus, susijusius su vartotojų informavimu tais atvejais, kai viršijamos parametrų vertės ir (arba) kyla potencialus pavojus žmonių sveikatai. Dauguma įpareigojimų jau egzistavo pagal Direktyvą 98/83/EB, tačiau manoma, kad būtina juos aiškiau išdėstyti ir sugrupuoti į vieną dalį, kad būtų lengviau juos

⁶³ 2017 m. birželio 14 d. paskelbta Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro priežiūros ataskaita „Legionierių liga Europoje 2015 m.“ (*Legionnaires' disease in Europe 2015*) <https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/documents/Legionnaires-disease-europe-2015.pdf>.

įgyvendinti – taip nuspręsta ir atsižvelgiant į keletą šiuo metu vykdomų Direktyvos 98/83/EB pažeidimų nagrinėjimo procedūrų.

5 dalis nekeičiama.

Ankstesnė 6 dalis išbraukiama, nes laikoma nebūtina.

Ankstesnė 7 dalis išbraukiama, nes išbraukiama ankstesnė I priedo C dalis dėl indikatorinių parametrų.

Ankstesnės 8 dalies o įpareigojimai įtraukiami į naują 4 dalį.

Ankstesnis 9 straipsnis. Nukrypti leidžiančios nuostatos

Ankstesnis 9 straipsnis išbraukiamas. Sudėtingas trijų nukrypti leidžiančių nuostatų suteikimas trejiems metams procesas nebėra pagrįstas. Jis pradžioje buvo įtrauktas į direktyvą, kad valstybės narės galėtų laikytis 1998 m. naujai nustatytų parametrų verčių. Dabar sistema paprastesnė, bet logika išliko kaip Direktyvoje 98/83/EB: jei valstybė narė viršija parametro vertę, taikomas 11 straipsnis dėl atkuriamųjų veiksmų (vandens vartojimo draudimas ar ribojimas, vartotojų informavimas, sveikatos rekomendacijos ir kt.). Neturėtų reikėti formaliai sprendimu priimti už direktyvoje nustatytą parametro vertę aukštesnės vertės.

Ankstesnis 10 straipsnis. Vandens ruošimo įrenginių ir medžiagų kokybės užtikrinimas (išbraukiamas)

Ankstesnis 10 straipsnis išbraukiamas. Šis straipsnis laikomas Direktyvai 98/83/EB nebereikalingu ir iš dalies pakeičiamas naujuoju 10 straipsniu dėl pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimo. Būtinąs vienodinimas bus vykdomas pagal vidaus rinkos teisės aktus, išduodant standartizavimo įgaliojimus pagal Statybos produktų reglamentą. Kol bus įvykdyti tie standartizavimo įgaliojimai ir darnieji standartai bus paskelbti Oficialiajame leidinyje, bus taikomas *status quo*.

13 straipsnis. Prieiga prie žmonėms vartoti skirto vandens (naujas)

Tai naujas straipsnis, kurį įtraukti paskatino Europos piliečių iniciatyvos *Right2Water* raginimai ir Komisijos atsiliepimas į ją. Straipsnyje numatyti du pagrindiniai įpareigojimai:

- pirma, įpareigojimas valstybėms narėms gerinti prieigą prie geriamojo vandens ir skatinti jį vartoti taikant įvairias priemones, iš kurių kelios įtrauktos į šį straipsnį (gyventojų, kurie neturi prieigos prie geriamojo vandens, dalies nustatymas, tų gyventojų informavimas apie prisijungimo prie vandens skirstomojo tinklo galimybes, skatinimas naudoti vandenį iš čiaupo viešuose pastatuose ir restoranuose, užtikrinimas, kad daugumoje miestų būtų laisvos prieigos prie vandens iš čiaupo įranga, ir kt.);
- antra, įpareigojimas valstybėms narėms imtis visų būtinų priemonių siekiant užtikrinti pažeidžiamų ir marginalizuotų grupių prieigą prie geriamojo vandens. Jei tokios grupės neturi prieigos prie žmonėms vartoti skirto vandens pagal šios direktyvos sampratą, valstybės narės turėtų skubiai jas informuoti apie joms prieinamo vandens kokybę ir suteikti atitinkamų būtinų sveikatos rekomendacijų.

Tai turėtų padėti vykdyti įsipareigojimą, prisiimtą pagal JT šeštąjį darnaus vystymosi tikslą ir su juo susijusį siekį „pasiiekti, kad visiems būtų užtikrintos visuotinės ir lygiateisės galimybės gauti saugų ir įperkamą geriamąjį vandenį“. Lygiateisės prieigos prie vandens koncepciją

paprastai sudaro trys aspektai: teikiamų paslaugų geografiniai skirtumai (pvz., dėl infrastruktūros stokos), sunkumai, su kuriais susiduria vandens paslaugas bandančios gauti pažeidžiamos ir marginalizuotos grupės (pvz., pabėgėliai, klajoklių bendruomenės, benamiai ir mažumų kultūros – romai, manušai, klajokliai, kalai, *gens du voyage* ir kitos sėslios ir nesėslios grupės), ir finansinis prieinamumas. Kalbant apie pastarąjį pažymėtina, kad bet kokia Europos vandens kainų politika turi atsižvelgti į sąnaudų padengimo principą ir principą „teršėjas moka“. Valstybėms narėms taip pat leidžiama nustatant diferencijuotus vandens tarifus atsižvelgti į gyventojų ekonominių ir socialinių sąlygų skirtumus. Todėl sąnaudų susigrąžinimo principas netrukdo valstybėms narėms, be šios direktyvos naujame 13 straipsnyje numatytų priemonių, dar priimti socialinius tarifus arba taikyti priemones, kuriomis būtų saugomi nepalankiomis socialinėmis ir ekonominėmis sąlygomis gyvenantys piliečiai.

14 straipsnis. Visuomenei teikiama informacija (naujas)

Šiuo straipsniu iš dalies pakeičiamas Direktyvos 98/83/EB ankstesnis 13 straipsnis. Nuostatos dėl galimybės susipažinti su informacija yra išsamesnės, nes tikimasi, kad didesnis skaidrumas padės didinti vartotojų pasitikėjimą jiems tiekiamu geriamuoju vandeniu, be kita ko, jo kokybe, gamyba ir vadyba. Įpareigojimai yra dvilypiai:

- pirma, užtikrinti IV priede nurodytą informacijos elementų skelbimą internete. Vartotojui prieinama informacija turėtų atitikti jo interesų sritį;
- antra, be pirmiau minėtos informacijos, tam tikrą konkrečią informaciją, kaip antai apie suvartoto vandens kiekį ir išsamią tarifų bei išlaidų struktūros informaciją, teikti tiesiai vartotojams (pvz., sąskaitose faktūrose).

15 straipsnis. Informacija apie įgyvendinimo monitoringą (naujas)

Šiuo straipsniu iš dalies pakeičiamas Direktyvos 98/83/EB ankstesnis 13 straipsnis. Su ataskaitų teikimu susijusios nuostatos, palyginti su ankstesnėmis, yra paprastesnės, jas pakeičia nauja sistema, kuri nereikalauja faktiškai teikti ataskaitų. Taip užtikrinamas didesnis sistemos efektyvumas, nes nebelieka ilgo atotrūkio tarp teikiamų duomenų ataskaitinės datos ir faktinės ataskaitos datos.

Straipsniu numatoma, kad valstybės narės turėtų nustatyti duomenų rinkinį, kuris apimtų tik su geriamuoju vandeniu susijusius šiai direktyvai aktualius duomenis apie incidentus, priede nustatytų verčių viršijimą, pavojingumo vertinimus ir pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimus, taip pat priemones, kurių imamasi siekiant užtikrinti prieigą prie žmonėms vartoti skirto vandens.

Duomenų rinkiniai turėtų būti nustatomi laikantis INSPIRE direktyvos. Numatyta, kad šiuo tikslu pagalbą teiks Europos aplinkos agentūra, kurios dar viena funkcija bus reguliariai vertinti duomenis ir teikti Komisijai direktyvos įgyvendinimo Sąjungos lygmeniu apžvalgas, kurios taip pat bus naudojamos ateityje vertinant direktyvą (17 straipsnis).

16 straipsnis. Teisė kreiptis į teismą (naujas)

Tai Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį atitinkantis naujas straipsnis, kuriuo įgyvendinamos Orhuso konvencijos nuostatos dėl teisės kreiptis į teismą. Piliečiams ir

nevyriausybiniams organizacijoms turėtų būti sudarytos sąlygos pasinaudoti sprendimų, kuriuos valstybės narės priima pagal šią direktyvą, teisinės peržiūros galimybe.

17 straipsnis. Įvertinimas (naujas)

Šiuo nauju straipsniu nustatomas būsimų direktyvos įvertinimų (pagal Komisijos geresnio reglamentavimo gaires) pagrindas. Pirmasis įvertinimas numatytas atlikti praėjus 12 metų nuo direktyvos įgyvendinimo, kad iki tol būtų galima surinkti bent dviejų ciklų tiekimo rizikos vertinimų duomenis.

18 straipsni. Priedų peržiūra (ankstesnis 11 straipsnis)

Šiuo straipsniu pakeičiamas Direktyvos 98/83/EB 11 straipsnis. 11 straipsnyje buvo numatytos direktyvos I, II ir III priedų peržiūros, atliekamos pagal ankstesnę reguliavimo procedūrą su tikrinimu. Siūloma tą procedūrą pakeisti deleguotaisiais aktais (dėl bet kurio priedo keitimo), nes tai atitiktų ir pagal 2016 m. balandžio 13 d. tarpinstitucinį susitarimą institucijų prisiimtą įsipareigojimą „didelį prioritetą teikti skubiam visų pagrindinių teisės aktų, kuriuose vis dar daroma nuoroda į reguliavimo procedūrą su tikrinimu, suderinimui“.

Reguliaros I priedo peržiūros paliekamos siekiant užtikrinti, kad jis neatsiliktų nuo naujausios mokslo pažangos.

19 straipsnis. Įgaliojimų delegavimas

Tai naujas standartinis straipsnis dėl deleguotųjų aktų priėmimo.

20 straipsnis. Komiteto procedūra (ankstesnis 12 straipsnis)

Tai naujas standartinis straipsnis dėl įgyvendinimo aktų priėmimo.

Ankstesnis 13 straipsnis. Informavimas ir ataskaitos (išbraukiamas)

Straipsnis išbraukiamas ir iš esmės pakeičiamas naujuoju 15 straipsniu.

Ankstesnis 14 straipsnis. Atitikties terminas (išbraukiamas)

Šis straipsnis išbraukiamas, nes juo buvo suteikiama papildomo laiko (penkeri metai) Direktyvai 98/83/EB įgyvendinti – nuo 1998 m. iki 2003 m. Dabar jis nebeaktualus, todėl turėtų būti išbrauktas.

Ankstesnis 15 straipsnis. Išskirtinės aplinkybės (išbraukiamas)

Šiuo Direktyvos 98/83/EB straipsniu valstybėms narėms suteikiama galimybė prašyti Komisijos papildomo laiko (iki šešerių metų, greta ankstesniame 14 straipsnyje numatytų penkerių metų) atitikčiai Direktyvai 98/83/EB užtikrinti. Dabar jis nebeaktualus, todėl turėtų būti išbrauktas.

Ankstesnis 16 straipsnis (dėl panaikinimo), 17 straipsnis (dėl perkėlimo) ir 18 straipsnis (dėl įsigaliojimo)

Šie trys straipsniai išbraukiami ir pakeičiami atnaujintu standartiniu nauja redakcija išdėstytų direktyvų tekstu dėl panaikinimo, perkėlimo ir įsigaliojimo (žr. naujus 22, 23 ir 24 straipsnius).

21 straipsnis. Sankcijos (naujas)

Įtraukiamas naujas standartinis straipsnis dėl sankcijų.

22 straipsnis. Perkėlimas

Šis straipsnis parengtas pagal standartinį šabloną.

23 straipsnis. Panaikinimas

Šis straipsnis parengtas pagal standartinį šabloną.

24 straipsnis. Įsigaliojimas

Šis straipsnis parengtas pagal standartinį šabloną. Numatyta, kad direktyva turi įsigalioti dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo Oficialiajame leidinyje.

25 straipsnis. Adresatai (ankstesnis 19 straipsnis)

Šis straipsnis nekeičiamas.

I priedas

A dalis

I priedo A dalis susijusi su mikrobiologinių parametrų vertėmis. Pagal PSO rekomendaciją į sąrašą įtraukti nauji parametrai – *Clostridium Perfringens* sporos ir koliforminės bakterijos, drumstumas (perkelta iš ankstesnės C dalies „Indikatoriniai parametrai“) ir somatiniai kolifagai.

B dalis

I priedo B dalis susijusi su cheminių parametrų vertėmis. Pagal PSO rekomendaciją arba remiantis atsargumo principu įtraukti keli nauji parametrai (ir jų vertės), konkrečiai: bisfenolis A, chloratas, chloritas, beta-estradiolis, haloacetinės rūgštys, mikrocistinas, nonilfenolis, PFAS (atskirų šių medžiagų vertės ir bendra jų vertė), uranas.

C dalis

Direktyvos 98/83/EB I priedo C dalis buvo susijusi su indikatoriniais parametrais. Indikatoriniai parametrai išbraukti iš I priedo (išskyrus kelis perkeltus į A dalį, kaip antai drumstumą) ir perkelti į IV priedą dėl vartotojams teikiamos informacijos. Perkėlimas grindžiamas tuo, kad indikatorinių parametrų informacija (apie skonį, spalvą, anijonus, katijonus ir kt.) yra susijusi ne su sveikata, o su vartotojų interesais.

I priedo nauja C dalis yra susijusi su parametrais, kurie turi būti vertinami pagal naująjį pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimą (numatytą naujame 10 straipsnyje), – švinu ir legionelėmis.

II priedas

A dalis. Bendrieji tikslai ir žmonėms vartoti skirto vandens monitoringo programos

II priedo A dalis susijusi su bendraisiais įpareigojimais dėl monitoringo programų ir iš esmės nėra keičiama, tik įtraukiamas naujas tekstas dėl veiklos monitoringo ir su juo susijusio

drumstumo parametro. Jis įtrauktas atsižvelgiant į PSO rekomendaciją, nes veiklos monitoringas kasdien teiktų greitos informacijos, kuri padėtų užtikrinti, kad vandens ruošimas atliekamas tinkamai.

B dalis. Dažnumas

II priedo B dalis susijusi su monitoringo dažnumu. Išskirtos dvi parametų kategorijos:

- (2) pagrindiniai parametrai (*E. coli*, *Clostridium perfringens* sporos ir somatiniai kolifagai), kurių monitoringas visada turi būti vykdomas B dalies lentelėje nurodytu dažnumu ir kurie negali būti įtraukti į tiekimo rizikos vertinimą, ir
- (3) visi kiti parametrai, kurių monitoringas turi būti vykdomas B dalies lentelėje nurodytu dažnumu iki atliekamas tiekimo rizikos vertinimas pagal to paties priedo C dalį.

B dalies lentelė dėl monitoringo dažnumo supaprastinta ir po ja buvusi 3 pastaba išbraukta, nes nebėra reikalinga.

C dalis. Tiekimo rizikos vertinimas

C dalies pirmosios dalys perkeltos į naują 9 straipsnį dėl tiekimo rizikos vertinimo. C dalies, kuri į Direktyvą 98/83/EB įtraukta su 2015 m. pakeitimais, likusi dalis (nukrypimo nuo monitoringo dažnumo, kai atliekamas tiekimo rizikos vertinimas, specifikacijos) iš esmės nekeičiama, o kelios korekcijos yra susijusios su formaliu redakciniu suderinimu su likusios direktyvos dalies formuluotėmis.

D dalis. Bandinių ėmimo metodai ir bandinių ėmimo vietos

Ši dalis, kuri į Direktyvą 98/83/EB įtraukta su 2015 m. pakeitimais, iš esmės nekeičiama.

III priedas

A dalis. Mikrobiologiniai parametrai, kurių analizės metodai yra nurodyti

Pirmos dvi A dalies dalys išbraukiamos, nes buvo susijusios su galimybe iš dalies keisti III priedo A dalį pagal reguliavimo procedūrą su tikrinimu, o galimybė iš dalies keisti III priedą priimant deleguotuosius aktus jau numatyta 18 ir 19 straipsniuose.

Mikrobiologinių parametų analizės metodų sąrašas atnaujintas siekiant apimti naujus į I priedo A dalį įtrauktus mikrobiologinius parametrus.

B dalis. Cheminiai parametrai, kurių analizės metodo veiksmingumo charakteristikos yra nurodytos

Ši dalis atnaujinta 2015 m. iš dalies keičiant Direktyvą 98/83/EB. Tuo metu įtrauktos dvi lentelės, kurių vienoje buvo pateiktos specifikacijos, naudotinos iki 2019 m. Siūloma šią antrą lentelę su specifikacijomis, galiojančiomis tik iki 2019 m. pabaigos, panaikinti ir palikti tik pirmąją.

Lentelė su cheminių parametų specifikacijomis taip pat atnaujinta atsižvelgiant į naują I priedo B dalyje nustatytą cheminių parametų sąrašą.

IV priedas (naujas)

Tai naujas priedas, kuriame išvardyta informacija, kuri privalo būti skelbiama svetainėse vartotojams informuoti. Proporcingumo sumetimais labai dideli vandens tiekėjai turės teikti tam tikrą papildomą konkrečią informaciją, į kurią įeina ir metinė informacija apie bendrą vandens sistemos veiksmingumą, įskaitant nuotėkio lygį ir energijos vartojimo efektyvumą. Manoma, kad didesnis skaidrumas padės gerinti informuotumą šiuo klausimu ir tokiu būdu paskatins vandens tiekėjus ir valstybių narių institucijas spręsti vandens nuostolių ir nuotėkio problemą.

Ankstesni IV ir V priedai

IV priedas buvo susijęs su ankstesnės Direktyvos 80/778/EEB perkėlimo į nacionalinę teisę terminais (taip pat atsižvelgiant į atskirų valstybių narių stojimą į ES). V priedas buvo ankstesnė Direktyvos 80/778/EEB ir Direktyvos 98/83/EB tarpusavio atitikties lentelė. Šie priedai nebeaktualūs, todėl išbraukiami.

V priedas (naujas)

Tai naujas standartinis priedas, kuriame nurodoma panaikinama direktyva ir išvardijami vėlesni jos keitimai, taip pat nurodomos jų perkėlimo bei taikymo datos.

VI priedas (naujas)

Tai nauja Direktyvos 98/83/EEB ir nauja redakcija išdėstytos direktyvos pasiūlymo tarpusavio atitikties lentelė.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės (nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į ☒ Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo ☒ ~~Europos bendrijos steigimo~~
~~Sutartį~~, ypač į jos ☒ 192 ☒ ~~130~~ straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdama į Regionų komiteto nuomonę²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

↓ naujas

- 1) Tarybos direktyva 98/83/EB³ buvo keletą kartų iš esmės keičiama⁴. Kadangi reikia padaryti naujų pakeitimų, siekiant aiškumo ta direktyva turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;

↓ 1998/83 1 konstatuojamoji dalis
(pritaikytas)

~~kadangi 1980 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva 80/778/EEB dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės⁵ būtina suderinti su naujais mokslo ir technologijos pasiekimais; kadangi patirtis, įgyta įgyvendinant tą direktyvą, rodo, jog būtina nustatyti deramai lanksčią ir skaidrią teisinę sistemą, kad valstybės narės galėtų išnagrinėti priežastis, dėl kurių nesilaikoma standartų; be to, kadangi ta direktyva turėtų būti peržiūrėta atsižvelgiant į Europos Sąjungos Sutartį, ypač į subsidiarumo principą;~~

¹ OL C [...], [...], p. [...].

² OL C [...], [...], p. [...].

³ 1998 m. lapkričio 3 d. Tarybos direktyva 98/83/EB dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės (OL L 330, 1998 12 5, p. 32).

⁴ Žr. V priedą.

⁵ OL L 229, 1980 8 30, p. 11. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1994 m. Stojimo aktu.

↓ 1998/83 2 konstatuojamoji dalis
(pritaikytas)

~~kadangi, laikantis Sutarties 3b straipsnio, kuris numato, kad Bendrija nesiima jokių veiksmų, kurie nėra būtini siekiant šios Sutarties nustatytų tikslų, būtina peržiūrėti Direktyvą 80/778/EEB, sutelkiant dėmesį į tai, ar laikomasi pagrindinių kokybės bei sveikatos kriterijų, leidžiant valstybėms narėms laisvai papildyti juos kitais, jų nuomone, tinkamais kriterijais;~~

↓ 1998/83 3 konstatuojamoji dalis

~~kadangi remiantis subsidiarumo principu Bendrijos veiksmai turi papildyti ir paremti valstybių narių kompetentingų institucijų veiksmus;~~

↓ 1998/83 4 konstatuojamoji dalis

~~kadangi remiantis subsidiarumo principu gamtiniai ir socialiniai bei ekonominiai Sąjungos regionų skirtumai reikalauja, kad didesnė dalis sprendimų, susijusių su monitoringu, analize bei priemonėmis, kurių turi būti imtasi siekiant pašalinti neatitikimus, būtų priimti vietos, regioniniu arba nacionaliniu lygiu, jeigu minėti skirtumai netrukdo kurti šia direktyva nustatytos įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų sistemas;~~

↓ 1998/83 5 konstatuojamoji dalis

~~kadangi tuo atveju, kai turi būti apibrėžti minimalūs aplinkos kokybės tikslai, kurių reikia siekti įgyvendinant kitas Bendrijos priemones, kad būtų galima užtikrinti ir skatinti tolydų žmonėms vartoti skirtą vandens naudojimą, būtina nustatyti Bendrijos pagrindinius ir prevencinius sveikatai reikšmingų žmonėms vartoti skirtą vandens kokybės parametrų standartus;~~

↓ 1998/83 6 konstatuojamoji dalis
(pritaikytas)
⇒ naujas

- 2) ⇒ Direktyva 98/83/EC nustatyta teisinė sistema, kuria siekiama apsaugoti žmonių sveikatą nuo žmonėms vartoti skirtą vandens bet kokio užterštumo neigiamo poveikio užtikrinant, kad tas vanduo būtų sveikas ir švarus. To paties tikslo turėtų būti siekiama ir šia direktyva. ⇐ ~~atsižvelgiant į žmonėms vartoti skirtą vandens kokybės svarbą žmonių sveikatai,~~ ☒ Šiuo tikslu ☒ ☒ Sąjungos ☒ Bendrijos lygiu būtina nustatyti ~~pagrindinius vandens kokybės standartus~~ ⇒ minimalius reikalavimus ⇐, kuriuos turi atitikti tam tikslui skirtas vanduo. ⇒ Valstybės narės turėtų imtis visų būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad žmonėms vartoti skirname vandenyje nebūtų jokių mikroorganizmų ar parazitų ir jokių medžiagų, kurios tam tikrais atvejais kelia potencialų pavojų žmonių sveikatai, ir kad tas vanduo atitiktų minėtus minimalius reikalavimus; ⇐

↓ 1998/83 7 konstatuojamoji dalis

~~kadangi žmonėms vartoti skirtam vandeniui būtina priskirti maisto pramonėje naudojamą vandenį, nebent būtų galima nustatyti, kad toks vanduo neturi įtakos galutinio produkto saugai;~~

↓ 1998/83 8 konstatuojamoji dalis

~~kadangi tam, kad vandens tiekimo įmonių vanduo atitiktų geriamojo vandens kokybės standartus, turėtų būti taikomos deramos vandens apsaugos priemonės, užtikrinančios, jog paviršinis ir požeminis vanduo bus švariai laikomas; kadangi tą patį tikslą galima pasiekti ir atitinkamomis vandens ruošimo priemonėmis, taikytinomis prieš jį patiekiant;~~

↓ 1998/83 9 konstatuojamoji dalis
(pritaikytas)

~~kadangi darni Europos vandens politika leidžia daryti prielaidą, kad atejus laikui bus priimta tinkama pagrindinė direktyva dėl vandens;~~

↓ 1998/83 10 konstatuojamoji
dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- 3) ši direktyva neturi būti taikoma natūraliam mineraliniam vandeniui ir vandeniui, kuris yra medicininis produktas, nes ~~šios rūšies vandeniui yra nustatytos specialios taisyklės~~
⇒ šių rūšių vanduo įtrauktas atitinkamai į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų 2009/54/EB⁶ ir 2001/83/EB⁷ taikymo sritis. Tačiau Direktyva 2009/54/EB apima tiek natūralų mineralinį vandenį, tiek šaltinio vandenį, o ši direktyva turėtų būti netaikoma tik pirmesnės kategorijos vandeniui. Šaltinio vanduo, remiantis Direktyvos 2009/54/EB 9 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa, turėtų atitikti šios direktyvos nuostatas. Į butelius ar kitą tarą išpilstytas žmonėms vartoti skirtas vanduo, numatytas teikti prekybai ar naudojamas maistui gaminti, ruošti ar apdoroti, turėtų atitikti šios direktyvos nuostatas iki atitikties vietos etapo (t. y. bėgimo iš čiaupo), o paskui jis turėtų būti laikomas maistu pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002 2 straipsnio antrą pastraipą⁸; ⇐

↓ 1998/83 11 konstatuojamoji
dalis

~~kadangi, jeigu pablogėja vandens kokybė, būtina imtis priemonių dėl visų parametrų, tiesiogiai reikšmingų sveikatai, taip pat dėl kitų parametrų; be to, kadangi tokios priemonės turėtų būti atidžiai derinamos su 1991 m. liepos 15 d. Tarybos direktyvos 91/414/EEB dėl~~

⁶ 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/54/EB dėl natūralaus mineralinio vandens eksploatavimo ir pateikimo į rinką (nauja redakcija) (OL L 164, 2009 6 26, p. 45).

⁷ 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus (OL L 311, 2001 11 28, p. 67).

⁸ 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

↓ naujas

- 4) remiantis Europos piliečių iniciatyvos dėl teisės į vandenį (*Right2Water*)¹¹ išvada surengtos visos Sąjungos masto viešos konsultacijos ir atliktas Direktyvos 98/83/EB įvertinimas pagal Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą (REFIT)¹². Šie veiksmai parodė, kad kai kurios Direktyvos 98/83/EB nuostatos turi būti atnaujintos. Įvardytos keturios sritys, kuriose yra ką tobulinti: kokybė grindžiamų parametrų verčių sąrašas, ribotas rizika grindžiamo požiūrio taikymas, netikslios vartotojų informavimo nuostatos ir su žmonėms vartoti skirtu vandeniu besiliečiančių medžiagų tvirtinimo sistemų skirtumai. Be to, Europos piliečių iniciatyvoje dėl teisės į vandenį kaip atskira problema įvardytas faktas, kad dalis gyventojų, ypač marginalizuotos grupės, neturi prieigos prie žmonėms vartoti skirto vandens, – tai susiję ir su įsipareigojimu, priimtu pagal Jungtinių Tautų darbotvarkėje iki 2030 m. nustatytą šeštąjį darnaus vystymosi tikslą. Ir paskutinė įvardyta problema – nepakankamas bendras informuotumas apie vandens nuotėkius, kurie atsiranda dėl per vangaus investavimo į vandens infrastruktūros priežiūrą ir atnaujinimą; šis klausimas iškeltas ir Europos Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje dėl vandens infrastruktūros¹³;
- 5) Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) Europos regioninis biuras atliko išsamią Direktyvoje 98/83/EB pateikto parametrų ir jų verčių sąrašo peržiūrą siekdamas išsiaiškinti, ar reikia jį koreguoti atsižvelgiant į technikos ir mokslo pažangą. Atsižvelgiant į tos peržiūros¹⁴ rezultatus turėtų būti kontroliuojami enteriniai patogenai ir legionelės, įtraukti dar šeši cheminiai parametrai arba parametrų grupės ir apsvarstytos trijų tipinių endokrininę sistemą ardančių medžiagų lyginamosios vertės, grindžiamos atsargumo principu. Trims naujiems parametrams atsižvelgiant į atsargumo principą turėtų būti nustatytos tokios parametrų vertės, kurios būtų griežtesnės nei PSO siūlytos, bet dar įmanomos užtikrinti. Švino koncentracijos, kaip pažymėjo PSO, turėtų būti kiek praktiškai įmanoma žemesnės, o chromo vertės PSO dar nebaigė peržiūrėti, todėl abiem parametrams turėtų būti taikomas dešimties metų pereinamasis laikotarpis ir jų vertės sugriežtintos tik po jo;
- 6) PSO taip pat rekomendavo trijų parametrų vertes sušvelninti ir penkis parametrus išbraukti iš sąrašo. Tačiau tie pakeitimai nelaikomi būtinais, nes Komisijos direktyva (ES) 2015/1787¹⁵ nustatytas rizika grindžiamos požiūris leidžia vandens tiekėjams tam tikromis sąlygomis parametrus išbraukti iš parametrų, kurių monitoringas turi būti

⁹ ~~OL L 230, 1991 8 19, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 96/68/EB (OL L 227, 1996 10 30, p. 25).~~

¹⁰ ~~OL L 123, 1998 4 24, p. 1.~~

¹¹ COM(2014)177 final.

¹² SWD(2016)428 final.

¹³ Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita SR 12/2017 „Geriamojo vandens direktyvos įgyvendinimas: vandens kokybė ir prieiga prie vandens Bulgarijoje, Vengrijoje ir Rumunijoje pagerėjo, tačiau šioje srityje išlieka dideli investavimo poreikiai“.

¹⁴ PSO Europos regioninio biuro bendradarbiavimo geriamojo vandens parametrų srityje projektas „Rekomendacija dėl Tarybos direktyvos 98/83/EB dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės (Geriamojo vandens direktyvos) I priedo peržiūros“ (*Support to the revision of Annex I Council Directive 98/83/EC on the quality of water intended for human consumption (Drinking Water Directive) Recommendation*), 2017 m. rugsėjo 11 d.

¹⁵ 2015 m. spalio 6 d. Tarybos direktyva 2015/1787, kuria iš dalies keičiami Tarybos direktyvos 98/83/EB dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės II ir III priedai (OL L 260, 2015 10 7, p. 6).

vykdomas, sąrašo. Vandens ruošimo technologijos, reikalingos šioms parametru vertėms užtikrinti, jau įdiegtos;

↓ 1998/83 12 konstatuojamoji dalis

~~kadangi medžiagoms, kurios yra svarbios visai Bendrijai, būtina nustatyti atskiras parametru vertes, pakankamai griežtas, kad būtų galima įgyvendinti šios direktyvos tikslus;~~

↓ 1998/83 13 konstatuojamoji dalis

~~kadangi parametru vertės yra pagrįstos turimomis mokslo žiniomis, taip pat atsižvelgta ir į atsargumo principą, kadangi buvo pasirinktos tokios vertės, kurios užtikrintų saugų minimo vandens vartojimą visą gyvenimą, ir tokiu būdu ženklintų aukštą sveikatos apsaugos lygį;~~

↓ 1998/83 14 konstatuojamoji dalis

~~kadangi turėtų būti nustatyta pusiausvyra, kuri leistų išvengti mikrobiologinio ir cheminio poveikio rizikos; kadangi siekiant šio tikslo ir atsižvelgiant į būsimą parametru verčių peržiūrėjimą žmonėms vartoti skirtam vandeniui taikomų parametru vertės turėtų būti nustatomos remiantis visuomenės sveikatos interesais ir rizikos įvertinimo metodu;~~

↓ 1998/83 15 konstatuojamoji dalis

~~kadangi šiuo metu nėra pakankamai informacijos, kuria būtų galima remtis Bendrijos lygiu nustatant endokrinių ardančių cheminių medžiagų parametru vertes, tačiau vis didesni susirūpinimą kelia potencialūs sveikatai kenksmingų medžiagų poveikis žmonėms, gyvūnijai bei augalijai;~~

↓ 1998/83 16 konstatuojamoji dalis

~~kadangi būtent I priede pateiktų standartų dauguma buvo nustatyta remiantis Pasaulio Sveikatos Organizacijos „Geriamojo vandens kokybės vadovu“ ir Komisijos patariamąjį mokslinio komiteto nuomone dėl cheminių junginių toksiškumo ir ekologinio toksiškumo tyrimų;~~

↓ 1998/83 17 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

- 7) ☒ jeigu būtina apsaugant žmonių sveikatą jų teritorijose, ☒ iš valstybių narių ☒ turėtų būti reikalaujama ☒ turi nustatyti ☒ papildomų ☒ ir kitų, į I priedą neįtrauktų parametru vertes, jeigu tai būtina apsaugant žmonių sveikatą jų teritorijose;

↓ 1998/83 18 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~kadangi valstybės narės gali nustatyti kitų, į I priedą neįtrauktų, parametrų vertes, jeigu manoma, kad tai būtina užtikrinant žmonėms vartoti skirtą vandens gamybos, paskirstymo ir tikrinimo kokybę;~~

↓ 1998/83 19 konstatuojamoji dalis

~~kadangi tuo atveju, kai valstybės narės mano, kad būtina nustatyti griežtesnius standartus nei nurodyti I priedo A ir B dalyse arba papildomus standartus, kurių nėra I priede bet kurie būtini apsaugant žmonių sveikatą, jos turi pranešti apie tuos standartus Komisijai;~~

↓ 1998/83 20 konstatuojamoji dalis

~~kadangi nustatydamos arba išlaikydamos griežtesnes apsaugos priemones valstybės narės turi laikytis Sutarties principų ir taisyklių taip, kaip jas aiškina Teisingumo Teismas;~~

↓ naujas

8) prevencinis saugos planavimas ir rizika grindžiami elementai Direktyvoje 98/83/EB paliesti tik šiek tiek. Pirmieji rizika grindžiamo požiūrio elementai nustatyti jau 2015 metais Direktyva (ES) 2015/1787, kuria iš dalies pakeista Direktyva 98/83/EB siekiant leisti valstybėms narėms nukrypti nuo savo monitoringo programų su sąlyga, kad atliekami patikimi rizikos vertinimai, kurie gali būti grindžiami PSO geriamojo vandens kokybės gairėmis¹⁶. Tose gairėse išdėstytas vadinamasis Vandens saugos plano požiūris ir jos kartu su geriamojo vandens tiekimo saugumo standartu EN 15975-2 laikytini tarptautiniu lygmeniu pripažintais principais, kuriais vadovaujamosi išgaunant, skirstant žmonėms vartoti skirtą vandenį, vykdant jo monitoringą ir analizuojant jo parametrus. Tie principai turėtų būti išlaikyti ir šioje direktyvoje. Siekiant užtikrinti, kad tie principai neapsiribotų tik monitoringo aspektais, taip pat siekiant laiką ir išteklius skirti svarbiai rizikai ir ekonomiškai efektyvioms į šaltinį orientuotoms priemonėms ir vengti analizės darbą ir pastangas švaistyti nereikšmingiems klausimams, tikslinga nustatyti išsamų rizika grindžiamą požiūrį, taikytiną visai tiekimo grandinei – nuo vandens ėmimo vietos, paskirstymo etapu, iki pat čiaupo grandies. Tą požiūrį turėtų sudaryti trys komponentai: pirma, su vandens ėmimo vieta susijusių pavojų vertinimas (pavojingumo vertinimas), valstybių narių atliekamas laikantis PSO gairių ir Vandens saugos plano vadovo¹⁷; antra, galimybė vandens tiekėjams monitoringą pritaikyti atsižvelgiant į pagrindines rizikos rūšis (tiekimo rizikos vertinimas); trečia, valstybių narių atliekamas galimos rizikos, susijusios su pastatų vidaus vandentiekiais (pvz., legionelėmis ir švinu), vertinimas

¹⁶ *Guidelines for drinking water quality* (Geriamojo vandens kokybės gairės), ketvirtas leidimas, Pasaulio sveikatos organizacija, 2011 m., http://www.who.int/water_sanitation_health/publications/2011/dwq_guidelines/en/index.html

¹⁷ *Water Safety Plan Manual: step-by-step risk management for drinking water suppliers* (Vandens saugos plano vadovas: išsamios rizikos valdymo gairės geriamojo vandens tiekėjams), Pasaulio sveikatos organizacija, 2009 m., http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/75141/1/9789241562638_eng.pdf

(pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimas). Tie vertinimai turėtų būti reguliariai peržiūrimi, *inter alia*, reaguojant į su klimatu susijusias ekstremalias oro sąlygas, žinomus žmogaus veiklos vandens ėmimo vietoje pokyčius ar su šaltiniu susijusius incidentus. Taikant rizika grindžiamą požiūrį užtikrinamas nuolatinis keitimasis informacija tarp kompetentingų institucijų ir vandens tiekėjų;

- 9) pavojingumo vertinimas turėtų būti orientuojamas į siekį mažinti žmonėms vartoti skirtą vandens gamybai reikalingą vandens ruošimo lygį, pvz., mažinant veiksnius, dėl kurių užteršiami vandens telkiniai, iš kurių imamas žmonėms vartoti skirtas vanduo. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų nustatyti su tais vandens telkiniais susijusius pavojus ir galimus taršos šaltinius ir vykdyti teršalų, kuriuos jos laiko svarbiais, pvz., dėl nustatyto jų pavojingumo (kaip antai mikroplastiko, nitratų, pesticidų ar vaistinių preparatų, nustatytų pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB¹⁸, atveju), dėl jų natūralaus buvimo vandens ėmimo vietoje (kaip antai arseno atveju) arba dėl vandens tiekėjų pateiktos informacijos (pvz., staigaus konkretaus parametro padidėjimo neapdorotame vandenyje), monitoringą. Tie parametrai turėtų būti naudojami kaip signalai, kuriuos užfiksavus kompetentingos institucijos imtųsi veiksmų, skirtų vandens telkiniams daromam poveikiui mažinti, pvz., prevencinių ar poveikio mažinimo priemonių (įskaitant, jei reikia, mokslinių tyrimų sveikatai daromam poveikiui išsiaiškinti), skirtų tiems vandens telkiniams apsaugoti ir taršos priežastims šalinti bendradarbiaujant su vandens tiekėjais ir suinteresuotaisiais subjektais;

- 10) kalbant apie pavojingumo vertinimą, pažymėtina, kad Direktyva 2000/60/EB iš valstybių narių reikalaujama nustatyti vandens telkinius, naudojamus žmonėms vartoti skirtam vandeniui imti, vykdyti jų monitoringą ir imtis būtinų priemonių, padedančių išvengti jų kokybės prastėjimo, kad ruošiant žmonėms vartoti tinkamą vandenį jį reikėtų mažiau valyti. Siekiant išvengti įpareigojimų dubliavimosi, valstybės narės atlikdamos pavojingumo vertinimą turėtų naudotis monitoringo, vykdomo pagal Direktyvos 2000/60/EB 7 ir 8 straipsnius bei V priedą, rezultatais ir savo priemonių programų, parengtų pagal tos direktyvos 11 straipsnį, priemonėmis;

↓ 1998/83 21 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- 11) parametrų verčių, ☒ kurios naudojamos žmonėms vartoti skirtą vandens kokybei vertinti, ☒ būtina laikytis toje vietoje, kur žmonėms vartoti skirtas vanduo tiekiamas konkrečiam vartotojui. ⇒ Tačiau žmonėms vartoti skirtą vandens kokybei įtakos gali turėti pastatų vidaus vandentiekis. PSO pažymi, kad iš visų vandeniui plintančių patogenų daugiausia sveikatos problemų Sąjungoje kelia legionelės. Jos plinta per šilto vandens sistemą, o užsikrečiama jomis įkvepiant, pvz., prausiantis duše. Taigi jos akivaizdžiai susijusios su pastatų vidaus vandentikiu. Kadangi vienašalis įpareigojimas dėl šio patogeno vykdyti visų privačių ar viešų patalpų monitoringą pareikalautų nepagrįstai didelių išlaidų, tinkamesnis šios problemos sprendimas būtų pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimai. Šiuose vertinimuose reikėtų atsižvelgti ir į potencialią riziką, kurią kelia su žmonėms vartoti skirtu vandeniu besiliečiantys produktai ir medžiagos. Todėl atliekant pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimus, be kita ko, didžiausias dėmesys turėtų būti skiriamas prioritetinių patalpų

¹⁸ 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

monitoringui: turėtų būti vertinama rizika, kurią kelia pastatų vidaus vandentiekis ir su juo susiję produktai bei medžiagos, ir, remiantis eksploatacinių savybių deklaracijomis pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 305/2011¹⁹, turėtų būti tikrinamos statybos produktų, kurie liečiasi su žmonėms vartoti skirtu vandeniu, eksploatacinės savybės. Drauge su eksploatacinių savybių deklaracijomis turėtų būti teikiama ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006²⁰ 31 ir 33 straipsniuose nurodyta informacija. Remdamosi tais vertinimais valstybės narės turėtų imtis visų būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, *inter alia*, kad būtų įdiegtos PSO gaires atitinkančios²¹ tinkamos kontrolės ir valdymo priemonės (pvz., protrūkių atvejams) ir kad žmonių sveikatai pavojaus nekeltų į vandenį išsiskiriančios statybos produktų medžiagos. Tačiau, nepažeidžiant Reglamento (ES) Nr. 305/2011, jei šios priemonės imtų riboti laisvą produktų ir medžiagų judėjimą Sąjungoje, tas ribojimas turėtų būti tinkamai pagrįstas ir griežtai proporcingas ir juo negalėtų būti savavališkai diskriminuojama ar užslėptai ribojama valstybių narių tarpusavio prekyba; ⇐

↕ naujas

- 12) Direktyvos 98/83/EB nuostatomis dėl vandens ruošimo įrenginių ir medžiagų kokybės užtikrinimo nepavyko pašalinti kliūčių vidaus rinkai, susijusių su laisvu statybos produktų, kurie liečiasi su žmonėms vartoti skirtu vandeniu, judėjimu. Tebėra taikomos nacionalinės produktų tvirtinimo sistemos, kurių reikalavimai valstybėse narėse skiriasi. Dėl šios priežasties gamintojams sudėtinga ir brangu realizuoti savo produktus visoje Sąjungoje. Pašalinti technines kliūtis galima tik pagal Reglamentą (ES) Nr. 305/2011 nustatant darniąsias statybos produktų, kurie liečiasi su žmonėms vartoti skirtu vandeniu, technines specifikacijas. Pagal tą reglamentą galima kurti Europos standartus, kuriais būtų suderinami su žmonėms vartoti skirtu vandeniu besiliečiančių statybos produktų vertinimo metodai, ir nustatyti ribinius lygius ir klases, susijusius su esminių charakteristikų eksploatacinių savybių lygiu. Šiuo tikslu į 2017 m. standartizacijos darbo programą²² įtrauktas standartizacijos prašymas, kuriame konkrečiai prašoma pagal Reglamentą (ES) Nr. 305/2011 atlikti produktų ir medžiagų, kurie liečiasi su žmonėms vartoti skirtu vandeniu, higienos ir saugos standartizacijos darbą, ir šis standartas bus paskelbtas 2018 m. Šį darnųjį standartą paskelbus *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* bus užtikrinta, kad sprendimai dėl saugių statybos produktų, kurie liečiasi su žmonėms vartoti skirtu vandeniu, teikimo ir tiekimo rinkai būtų priimami racionaliai. Todėl nuostatos dėl įrenginių ir medžiagų, kurie liečiasi su žmonėms vartoti skirtu vandeniu, turėtų būti išbrauktos, iš dalies pakeistos nuostatomis dėl pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimo ir papildytos atitinkamais pagal Reglamentą (ES) Nr. 305/2011 nustatytais darniaisiais standartais;

¹⁹ 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos ir panaikinama Tarybos direktyva 89/106/EEB (OL L 88, 2011 4 4, p. 5).

²⁰ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinant Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, p. 1).

²¹ *Legionella and the prevention of Legionellosis* („Legionelės ir legioneliozės prevencija“), Pasaulio sveikatos organizacija, 2007 m., http://www.who.int/water_sanitation_health/emerging/legionella.pdf

²² SWD(2016)185 final.

↓ 1998/83 22 konstatuojamoji dalis

~~kadangi žmonėms vartoti skirto vandens kokybei gali turėti įtakos pastatų vidaus vandentiekis; be to, kadangi pripažįstama, kad valstybės narės neatsako nei už pastatų vidaus vandentiekį, nei už jo priežiūrą;~~

↓ 1998/83 23 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- 13) kiekviena valstybė narė turėtų ☒ užtikrinti, kad ☒ parengti ☒ būtų parengtos ☒ monitoringo programos, leidžiančios patikrinti, ar žmonėms vartoti skirtas vanduo atitinka šios direktyvos reikalavimus. ~~kadangi tokios monitoringo programos turėtų atitikti vietos reikmes ir minimalius šioje direktyvoje pateiktus monitoringo reikalavimus;~~ ⇒ Didžiąją dalį šios direktyvos taikymo tikslais numatyto monitoringo vykdo vandens tiekėjai. Jiems turėtų būti suteikta tam tikra laisvė pasirinkti, kokių parametru monitoringą vykdyti tiekimo rizikos vertinimo tikslais. Jei parametro neaptikta, vandens tiekėjai turėtų galėti sumažinti to parametro monitoringo dažnumą arba visai jo nebevykdyti. Tiekimo rizikos vertinimas turėtų būti taikomas daugumai parametru. Tačiau parametru, įtrauktų į pagrindinį sąrašą, monitoringas turėtų būti visuomet vykdomas tam tikru minimaliu dažnumu. Šioje direktyvoje pateikiamos nuostatos dėl monitoringo dažnumo yra daugiausia susijusios su atitikties patikromis ir tik kelios nuostatos yra susijusios su veiklos vertinimo tikslais vykdomu monitoringu. Vandens tiekėjai savo nuožiūra gali nuspręsti, kad veiklos vertinimo tikslais reikalingas papildomas monitoringas, kuris padėtų užtikrinti, kad vanduo būtų ruošiamas tinkamai. Šiuo tikslu vandens tiekėjai gali naudotis PSO gairėmis ir Vandens saugos plano vadovu; ⇐

↓ naujas

- 14) rizika grindžiamą požiūrį palaipsniui turėtų pradėti taikyti visi vandens tiekėjai, įskaitant smulkius, nes Direktyvos 98/83/EB įvertinimas atskleidė, kad tie tiekėjai ją įgyvendino ne visiškai tinkamai – kartais dėl išlaidų, kurių reikalavo nebūtinės monitoringo operacijos. Taikant rizika grindžiamą požiūrį turėtų būti atsižvelgiama į saugumo klausimus;

↓ 1998/83 24 konstatuojamoji dalis

~~kadangi žmonėms vartoti skirto vandens kokybės tyrimo metodai turėtų užtikrinti gaunamų duomenų patikimumą ir palyginamumą;~~

↓ 1998/83 25 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇒ naujas

- 15) tuo atveju, kai žmonėms vartoti skirto vandens kokybė neatitinka šioje direktyvoje nustatytų standartų, atitinkamos valstybės narės turėtų ⇒ nedelsdamos ⇐ iširti

priežastis ir užtikrinti, kad būtų kuo greičiau imtasi būtinų vandens kokybės atkuriamųjų veiksmų. ☒ Tais atvejais, kai tiekiamas vanduo kelia potencialų pavojų žmonių sveikatai, turėtų būti uždraustas tokio vandens tiekimas arba apribotas jo naudojimas. ☒ ⇒ Be to, svarbu paaiškinti, kad nukrypimą nuo minimalių reikalavimų dėl mikrobiologinių ir cheminių parametrų verčių valstybės narės turėtų automatiškai laikyti potencialiu pavojumi žmonių sveikatai. ☒ ☒ Tais atvejais, kai būtina imtis žmonėms vartoti skirtų vandens kokybės atkuriamųjų veiksmų, pagal Sutarties 191 straipsnio 2 dalį pirmiausia reikėtų imtis veiksmų, kuriais problema būtų šalinama ten, kur yra jos šaltinis; ☒

↓ 1998/83 26 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~kadangi yra svarbu išvengti užteršto vandens, kuris gali kelti potencialų pavojų žmonių sveikatai; kadangi turėtų būti draudžiama tokį vandenį tiekti arba turėtų būti apribotas jo vartojimas;~~

↓ 1998/83 27 konstatuojamoji dalis

~~kadangi tuo atveju, kai žmonėms vartoti skirtų vandens kokybė neatitinka indikacinę funkciją turinčių parametrų, atitinkama valstybė narė turi apsvarstyti, ar tas neatitikimas kelia pavojų žmonių sveikatai; kadangi ji turėtų imtis vandens kokybės atkuriamųjų veiksmų, jei tai būtina žmonių sveikatai apsaugoti;~~

↓ 1998/83 28 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~kadangi, jei reikėtų imtis tokių vandens kokybės atkuriamųjų veiksmų, pagal Sutarties 130 straipsnio 2 dalį pirmiausia reikėtų imtis veiksmų, kurie atitaisytų žalą ten, kur yra jos šaltinis;~~

↓ 1998/83 29 konstatuojamoji dalis
⇒ naujas

- 16) valstybėms narėms ~~tam tikromis sąlygomis turėtų~~ ⇒ nebeturėtų ⇒ būti leista taikyti nukrypti nuo šios direktyvos leidžiančias nuostatas. ⇒ Nukrypti leidžiančios nuostatos pradžioje buvo taikomos siekiant suteikti valstybėms narėms ne ilgesnį kaip devynerių metų laikotarpį nuokrypiui nuo parametro vertės ištaisyti. Paaiškėjo, kad ši procedūra pernelyg apsunkina tiek valstybes nares, tiek Komisiją. Be to, kai kuriais atvejais dėl jos buvo vėluojama imtis atkuriamųjų veiksmų, nes nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo galimybė buvo palaikyta pereinamuoju laikotarpiu. Todėl nuostata dėl nukrypti leidžiančių nuostatų turėtų būti išbraukta. Siekiant apsaugoti žmonių sveikatą, tais atvejais, kai viršijamos parametrų vertės, su atkuriamaisiais veiksmais susijusios nuostatos turėtų būti taikomos iš karto, be galimybės taikyti nuo parametro vertės nukrypti leidžiančią nuostatą. Tačiau nukrypti leidžiančios nuostatos, valstybių narių suteikiamos pagal Direktyvos 98/83/EB 9 straipsnį ir tebegaliojančios šios direktyvos įsigaliojimo dieną, turėtų ir toliau būti taikomos iki jų laikotarpio pabaigos, bet neturėtų būti atnaujinamos; ⇒ be to, kadangi būtina sukurti tinkamus pagrindus, kurie leistų taikyti šias nukrypti leidžiančias nuostatas, jeigu jos nekelia potencialaus

~~pavojaus žmonių sveikatai ir jeigu tam tikroje teritorijoje žmonėms vartoti skirtas vanduo negali būti tiekiamas jokiais kitais priimtinais būdais;~~

↓ naujas

- 17) Komisija, 2014 m. atsiliepdamą į Europos piliečių iniciatyvą *Right2Water*²³, paragino valstybes nars laikantis PSO rekomendacijų užtikrinti būtiniausią vandens tiekimą visiems piliečiams. Ji taip pat pasižadėjo, kad „aplinkos politika (...) visiems gyventojams toliau (...) gerins prieigą prie saugaus geriamojo vandens“²⁴. Tai atitinka JT šeštąjį darnaus vystymosi tikslą ir su juo susijusią užduotį „pasiekti, kad visiems būtų užtikrintos visuotinės ir lygiateisės galimybės gauti saugų ir įperkamą geriamąjį vandenį“. Lygiateisių galimybių koncepcija apima įvairiausius aspektus, kaip antai prieinamumą (kuriam įtakos turi, pvz., geografinės priežastys, infrastruktūros stoka arba ypatinga tam tikrų gyventojų grupių padėtis), kokybę, priimtinumą arba finansinį įperkamumą. Kalbant apie įperkamumą svarbu prisiminti, kad nustatydamos vandens tarifus pagal Direktyvoje 2000/60/EB išdėstytą sąnaudų susigrąžinimo principą valstybės narės gali atsižvelgti į gyventojų ekonominių ir socialinių sąlygų skirtumus ir priimti socialinius tarifus arba taikyti priemones, kuriomis būtų saugomi nepalankiomis socialinėmis ir ekonominėmis sąlygomis gyvenantys piliečiai. Šioje direktyvoje aktualiausi yra su vandens kokybe ir prieinamumu susiję prieigos prie vandens aspektai. Siekiant atsižvelgti į tuos aspektus, atsiliepiant į Europos piliečių iniciatyvą ir prisidėti įgyvendinant Europos socialinių teisių ramsčio²⁵ 20-tą principą, pagal kurį teigiama, kad „kiekvienas turi teisę naudotis kokybiškomis pagrindinėmis paslaugomis, be kita ko, vandens tiekimo“, iš valstybių narių turėtų būti reikalaujama prieigos prie vandens klausimą spręsti nacionaliniu lygmeniu, leidžiant kai kuriuos sprendimus dėl konkretaus įgyvendintinų priemonių tipo priimti savo nuožiūra. Šiuo tikslu galima būtų imtis tokių veiksmų, kuriais, *inter alia*, visiems piliečiams būtų gerinama prieiga prie žmonėms vartoti skirto vandens, pvz., miestuose įrengiant visiems prieinamus vandens fontanus, ir būtų skatinamas tokio vandens vartojimas raginant nemokamai jį siūlyti viešuose pastatuose ir restoranuose;
- 18) Europos Parlamentas savo rezoliucijoje dėl Europos piliečių iniciatyvos „Right2Water“ tolesnių veiksmų²⁶ teigė, kad „valstybės narės turėtų skirti ypatingą dėmesį pažeidžiamų visuomenės grupių poreikiams“²⁷. Problematiška mažumų kultūrų – romų, manušų, klajoklių, kalų, *gens du voyage* ir kitų sėslių ir nesėslių grupių – padėtis, ypač jų patiriamas geriamojo vandens trūkumas, pripažinta ir Komisijos parengtoje ES romų integracijos nacionalinių strategijų plano įgyvendinimo ataskaitoje²⁸ ir Tarybos rekomendacijoje 2013/C 378/01 dėl romų veiksmingų integravimo priemonių valstybėse narėse²⁹. Atsižvelgiant į šias bendrąsias aplinkybes tikslinga, kad valstybės narės skirtų ypatingą dėmesį pažeidžiamoms ir marginalizuotoms grupėms imdamosi būtinų priemonių užtikrinti, kad tos grupės turėtų prieigą prie vandens. Nedarant poveikio valstybių narių teisei tas grupes

²³ COM(2014)177 final.

²⁴ COM(2014)177 final, p. 12.

²⁵ 2017 m. lapkričio 17 d. Tarpinstitucinė deklaracija dėl Europos socialinių teisių ramsčio (2017/C 428/09) (OL C 428, 2017 12 13, p. 10).

²⁶ P8_TA(2015)0294.

²⁷ P8_TA(2015)0294, 62 punktas.

²⁸ COM(2014)209 final.

²⁹ 2013 m. gruodžio 9 d. Tarybos rekomendacija 2013/C 378/01 dėl romų veiksmingų integravimo priemonių valstybėse narėse (OL L 378, 2013 12 24, p. 1).

apibrėžti, jos turėtų apimti bent pabėgėlius, klajoklių bendruomenes, benamius ir mažumų kultūras – romus, manusus, klajoklius, kalus, *gens du voyage* ir kitas sėslias ir nesėslias grupes. Tokios valstybių narių nuožiūrai paliktos priegios prie vandens užtikrinimo priemonės galėtų apimti, pvz., alternatyvių tiekimo sistemų (individualios vandens ruošimo įrangos) diegimą, vandens tiekimą talpyklose (sunkvežimiais ir cisternomis) ir stovykloms būtinos infrastruktūros užtikrinimą;

↓ 1998/83 30 konstatuojamoji dalis

~~kadangi dėl to, jog ruošiant arba skirstant žmonėms vartoti skirtą vandenį, gali būti naudojamos tam tikros medžiagos, yra reikalingos jų naudojimą reglamentuojančios taisyklės, kad būtų išvengta galimo kenksmingo jų poveikio žmonių sveikatai;~~

↓ 1998/83 31 konstatuojamoji dalis

~~kadangi mokslo ir technikos pažanga gali pareikalausiti, kad būtų skubiai derinami II ir III prieduose pateikti techniniai reikalavimai; be to, kadangi norint palengvinti tam tikslui reikalingų priemonių taikymą turėtų būti nustatyta tam tikra tvarka, pagal kurią Komisija, padedama komiteto, sudaryto iš valstybių narių atstovų, galėtų priimti minėtus pakeitimus;~~

↓ 1998/83 32 konstatuojamoji dalis

~~kadangi vartotojai turėtų būti tinkamai ir deramu būdu informuojami apie žmonėms vartoti skirtą vandens kokybę, apie visas valstybių narių taikomas nukrypti leidžiančias nuostatas ir apie visus atkuriamuosius veiksmus, kurių ėmėsi kompetentingos institucijos; be to, kadangi turėtų būti atsižvelgta į technines bei statistines Komisijos reikmes ir į asmens teisę gauti reikiamą informaciją apie žmonėms vartoti skirtą vandens kokybę;~~

↓ 1998/83 33 konstatuojamoji dalis

~~kadangi išskirtinėmis aplinkybėmis ir geografiškai apibrėžtose teritorijose valstybėms narėms gali tekti skirti daugiau laiko tam tikroms šios direktyvos nuostatomis įgyvendinti;~~

↓ 1998/83 34 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~kadangi ši direktyva neturėtų paveikti valstybių narių įsipareigojimų laikytis IV priede nustatytą perkėlimo į nacionalinę teisę ir taikymo terminų;~~

- 19) 7-ojoje aplinkosaugos veiksmų programoje iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“³⁰ reikalaujama, kad visuomenė turėtų galimybę nacionaliniu lygmeniu susipažinti su aiškia informacija apie aplinką. Direktyvoje 98/83/EB numatyta tik pasyvi informacijos prieiga, t. y. valstybėms narėms pakako užtikrinti, kad informacija būtų prieinama. Todėl tas nuostatas reikėtų pakeisti siekiant užtikrinti, kad naujausia informacija būtų prieinama lengvai, pvz., svetainėse, kurių adresai būtų aktyviai platinami. Naujausia informacija turėtų apimti ne tik monitoringo programų rezultatus, bet ir papildomą informaciją, kuri visuomenei galėtų atrodyti naudinga, kaip antai informacija apie rodiklius (geležies, kietumo, mineralų ir kt.), kurie dažnai daro įtaką vartotojų nuomonei apie vandentiekio vandenį. Šiuo tikslu Direktyvos 98/83/EB indikatoriniai parametrai, kurie netiekė su sveikata susijusios informacijos, turėtų būti pakeisti internete skelbiama informacija apie tuos parametrus. Labai stambūs vandens tiekėjai internete turėtų skelbti ir papildomą informaciją apie, *inter alia*, energijos vartojimo efektyvumą, valdymą, reguliavimą, išlaidų struktūrą ir taikytas vandens ruošimo technologijas. Manoma, kad geresnės vartotojų žinios ir didesnis skaidrumas padės didinti piliečių pasitikėjimą jiems tiekiamu vandeniu. O tai savo ruožtu turėtų padėti didinti vandentiekio vandens vartojimą ir taip mažinti plastiko šiukšlių ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kieki – taigi prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir visos aplinkos būklės gerinimo;
- 20) dėl tų pačių priežasčių ir siekiant geriau informuoti vartotojus apie vandens vartojimo poveikį jie taip pat turėtų gauti (pvz., sąskaitose faktūrose arba per išmaniąsias programėles) informaciją apie suvartotą kiekį, vandens tiekėjo taikomo tarifo išlaidų struktūrą, įskaitant kintamąsias ir pastoviąsias išlaidas, ir žmonėms vartoti skirtą vandens litro kainą, kad būtų galima ją palyginti su vandens buteliuose kaina;
- 21) principai, į kuriuos turi būti atsižvelgiama nustatant vandens tarifus, konkrečiai vandens paslaugų sąnaudų susigrąžinimo principas ir principas „teršėjas moka“, nustatyti Direktyvoje 2000/60/EB. Tačiau vandens paslaugų teikimo finansinis tvarumas užtikrinamas ne visuomet ir dėl to kartais gali būti per mažai investuojama investicijų į vandens infrastruktūros priežiūrą. Gerinant monitoringo metodus vis geriau žinomas nuotėkio (atsiradusio daugiausia dėl minėtų investicijų stokos) lygis ir Sąjungos lygmeniu turėtų būti skatinama mažinti vandens nuostolius, kad padidėtų vandens infrastruktūros efektyvumas. Laikantis subsidiarumo principo šis klausimas turėtų būti sprendžiamas didinant skaidrumą ir gerinant vartotojų informuotumą apie nuotėkio lygį ir energijos vartojimo efektyvumą;
- 22) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB³¹ siekiama laikantis Orhuso konvencijos valstybėse narėse užtikrinti teisę susipažinti su informacija apie aplinką. Ji apima plataus pobūdžio įpareigojimus, susijusius tiek su informacijos apie aplinką teikimu to paprašius, tiek su aktyvia tokios informacijos sklaida. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB³² yra taip pat plataus pobūdžio, apimanti dalijimąsi

³⁰ 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1386/2013/ES dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“ (OL L 354, 2013 12 28, p. 171).

³¹ 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinanti Tarybos direktyvą 90/313/EEB (OL L 41, 2003 2 14, p. 26).

³² 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1).

erdvine informacija, įskaitant įvairių aplinkos aspektų duomenų rinkinius. Svarbu, kad su informacijos teikimo ir dalijimosi duomenimis tvarka susijusios šios direktyvos nuostatos papildytų minėtas direktyvas ir nesukurtų atskiro teisinio režimo. Todėl šios direktyvos nuostatos dėl visuomenės informavimo ir informacijos apie įgyvendinimo monitoringą turėtų nepažeisti direktyvų 2003/4/EB ir 2007/2/EB;

- 23) Direktyvoje 98/83/EB nėra nustatyta pranešimo įpareigojimų, taikomų smulkiems vandens tiekėjams. Siekiant tai ištaisyti ir patenkinti informacijos apie įgyvendinimą ir atitiktį poreikį turėtų būti nustatyta nauja sistema, pagal kurią iš valstybių narių būtų reikalaujama rengti, nuolat atnaujinti ir teikti Komisijai ir Europos aplinkos agentūrai duomenų rinkinius, kuriuos sudarytų tik reikiami duomenys, pvz., apie parametrų verčių viršijimą ir tam tikro reikšmingumo incidentus. Tai turėtų padėti užtikrinti, kad visiems subjektams tenkanti administracinės našta būtų kuo mažesnė. Siekdamas užtikrinti tinkamą infrastruktūrą, per kurią duomenys būtų skelbiami visuomenei, teikiami atitinkamiems adresatams ir jais būtų dalijamasi tarp viešųjų institucijų, valstybės narės turėtų duomenų specifikacijas grįžti Direktyva 2007/2/EB ir jos įgyvendinimo aktais;
- 24) valstybės narės duomenis turi teikti ne tik atitikties tikrinimo tikslais, bet ir tam, kad Komisija galėtų tikrinti ir vertinti, kaip sėkmingai teisės aktais siekiama juose nustatytų tikslų, kad tais rezultatais būtų galima remtis atliekant tų teisės aktų būsimus vertinimus pagal 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 22 punktą³³. Šiomis aplinkybėmis reikalingi atitinkami duomenys, kurie padėtų geriau vertinti direktyvos veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą ir ES pridėtinę vertę, todėl būtina užtikrinti tinkamus duomenų teikimo mechanizmus, kurie galėtų būti naudojami kaip rodikliai ateityje vertinant šią direktyvą;
- 25) laikydamosi Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 22 punkto Komisija turėtų šios direktyvos įvertinimą atlikti per tam tikrą laikotarpį nuo datos, iki kurios ji turi būti perkelta į nacionalinę teisę. Tas įvertinimas turėtų būti grindžiamas direktyvos įgyvendinimo metu sukaupta patirtimi ir surinktais duomenimis, taip pat atitinkamais moksliniais, analitiniais, epidemiologiniais duomenimis ir turimomis PSO rekomendacijomis;
- 26) šioje direktyvoje paisoma pagrindinių teisių ir laikomasi principų, pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Ypač ja siekiama propaguoti principus, susijusius su sveikatos priežiūra, galimybe gauti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, aplinkos apsauga ir vartotojų apsauga;
- 27) kaip ne kartą yra pažymėjęs Teisingumo Teismas, iš esmės atmesti galimybę suinteresuotiesiems subjektams remtis direktyva nustatyta pareiga būtų nesuderinama su privalomuoju poveikiu, kuris pagal Sutarties 288 straipsnio trečią pastraipą priskiriamas direktyvai. Šis teiginys visų pirma taikomas kalbant apie direktyvą, kurios tikslas – apsaugoti žmonių sveikatą nuo žmonėms vartoti skirto vandens bet kokio užterštumo neigiamo poveikio. Todėl remiantis Orhuso konvencija dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimanant sprendimus ir teisę kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais³⁴, suinteresuotiesiems visuomenės nariams turėtų būti suteikta teisė kreiptis į teismą ir taip padėti ginti teisę gyventi sveikatai nekenksmingoje ir gerovę užtikrinančioje aplinkoje. Be to, jei didelis skaičius žmonių yra nukentėję nuo masinės žalos, kurią daro ta pati neteisėta praktika, susijusi su šia

³³ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

³⁴ OL L 124, 2005 5 17, p. 4.

direktyva užtikrinamų teisių pažeidimu, jiems turėtų būti suteikta galimybė pasinaudoti kolektyvinio teisių gynimo mechanizmais, jei valstybės narės yra juos nustačiusios pagal Komisijos rekomendaciją 2013/396/ES³⁵;

- 28) siekiant suderinti šią direktyvą su mokslo ir technikos pažanga arba nustatyti konkrečius monitoringo, vykdomo pavojaus vertinimo ir pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimo tikslais, reikalavimus, pagal Sutarties 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl šios direktyvos I–IV priedų keitimo. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma, siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose. Be to, priėmus Tarybos direktyvą 2013/51/Euratomas³⁶, Direktyvos 98/83/EB I priedo C dalies 10 pastaboje nustatytas įgaliojimas nustatyti radioaktyviųjų medžiagų monitoringo dažnumą ir metodus tapo nebeaktualus ir turėtų būti išbrauktas. Direktyvos 98/83/EB III priedo A dalies antroje pastraipoje nustatytas įgaliojimas dėl direktyvos keitimo nebėra reikalingas ir turėtų būti išbrauktas;
- 29) siekiant užtikrinti vienodas šios direktyvos įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti nuostatas dėl visiems asmenims, kuriems tiekiamas vanduo, teiktinos informacijos apie žmonėms vartoti skirtą vandenį formos ir teikimo sąlygų ir dėl informacijos apie šios direktyvos įgyvendinimą, kurią turi teikti valstybės narės ir kaupti Europos aplinkos agentūra, formos ir teikimo sąlygų. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011³⁷;
- 30) nepažeisdamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/99/EB³⁸ reikalavimų valstybės narės turėtų nustatyti sankcijų už šios direktyvos nuostatų pažeidimą taisyklės ir užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos. Sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios;
- 31) Direktyvoje 2013/51/Euratomas išdėstyta speciali žmonėms vartoti skirtame vandenyje esančių radioaktyviųjų medžiagų monitoringo tvarka. Todėl šioje direktyvoje radioaktyvumo parametrų verčių nustatyti nereikia;
- 32) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. apsaugoti žmonių sveikatą, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto arba poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje

³⁵ 2013 m. birželio 11 d. Komisijos rekomendacija dėl Sąjungos teisės aktuose įtvirtintų teisių pažeidimo atvejais taikytinų valstybių narių įpareigojamųjų ir kompensacinių kolektyvinio teisių gynimo mechanizmų bendrųjų principų (OL L 201, 2013 7 26, p. 60).

³⁶ 2013 m. spalio 22 d. Tarybos direktyva 2013/51/Euratomas, kuria nustatomi plačiosios visuomenės sveikatos apsaugos reikalavimai, susiję su žmonėms vartoti skirtame vandenyje esančiomis radioaktyviosiomis medžiagomis (OL L 296, 2013 11 7, p. 12).

³⁷ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

³⁸ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/99/EB dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę (OL L 328, 2008 12 6, p. 28).

nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.

- 33) Pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, kurios iš esmės skiriasi nuo ankstesnių direktyvų nuostatų. Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas atsiranda pagal anksčiau priimtas direktyvas.
- 34) Ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvos, nurodytos V priedo B dalyje, perkėlimo į nacionalinę teisę terminais.

↓ 1998/83 (pritaikytas)
⇒ naujas

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Tikslas

1. Ši direktyva reglamentuoja žmonėms vartoti skirto vandens kokybę.
2. Šios direktyvos tikslas – apsaugoti žmonių sveikatą nuo neigiamo bet kokio vandens užterštumo poveikio užtikrinant, kad tas vanduo būtų sveikas ir švarus.

2 straipsnis

Sąvokos

Šioje direktyvoje:

1. „žmonėms vartoti skirtas vanduo“ – ~~tai: (a)~~ bet koks gamtinis ar paruoštas vanduo, skirtas gerti, virti, ruošti ⇒ arba gaminti ⇐ valgiui ar naudoti kitoms ~~namų~~ ūkio reikmėms ⇒ tiek viešose, tiek privačiose patalpose ⇐ neatsižvelgiant į ⇒ jo kilmę ir ⇐ į tai, ar jis tiekiamas iš skirstomojo tinklo, talpyklų ar ⇒, jei tai šaltinio vanduo ⇐, buteliais ~~ar kitomis talpomis~~;
- ~~b) – bet koks vanduo, vartojamas maisto gamybos įmonėje žmonių mitybai skirtiems produktams ar medžiagoms gaminti, perdirbti, konservuoti arba tiekti į rinką, jei kompetentingos institucijos įsitikina, kad šio vandens kokybė nepakenks galutinio maisto produkto saugai;~~
2. „pastatų vidaus vandentiekis“ – ~~tai~~ vamzdynas, įrengimai ir įtaisai, sumontuoti tarp skirstomojo tinklo ir čiaupų, kuriuos paprastai naudoja žmonės ⇒ tiek viešose, tiek privačiose patalpose ⇐, jei pagal atitinkamus nacionalinius įstatymus vandens tiekėjas nėra už šią įrangą atsakingas kaip vandens tiekėjas;

↓ naujas

3. vandens tiekėjas – subjektas, per dieną vidutiniškai tiekiantis ne mažiau kaip 10 m³ žmonėms vartoti skirto vandens;
4. smulkus vandens tiekėjas – mažiau nei 500 m³ vandens per dieną tiekiantis arba mažiau nei 5000 žmonių vandeniu aprūpinantis vandens tiekėjas;

5. stambus vandens tiekėjas – ne mažiau kaip 500 m³ vandens per dieną tiekiantis arba ne mažiau kaip 5000 žmonių vandeniu aprūpinantis vandens tiekėjas;
6. labai stambus vandens tiekėjas – ne mažiau kaip 5000 m³ vandens per dieną tiekiantis arba ne mažiau kaip 50 000 žmonių vandeniu aprūpinantis vandens tiekėjas;
7. prioritetinės patalpos – didelės patalpos, kuriomis naudojasi daug su vandeniu susijusių riziką galinčių patirti naudotojų, kaip antai ligoninės, sveikatos priežiūros įstaigos, pastatai, kuriuose teikiamos apgyvendinimo paslaugos, bausmių atlikimo įstaigos ir stovyklavietės, kaip yra pripažinusios valstybės narės;
8. pažeidžiamos ir marginalizuotos grupės – dėl diskriminacijos arba teisių, išteklių ar galimybių stokos nuo visuomenės atskirti žmonės, kuriems dažniau nei likusiai visuomenės daliai kyla įvairi galima rizika, susijusi su sveikata, sauga, išsilavinimo stoka, žalinga veikla ar kitais dalykais.

↓ 1998/83 (pritaikytas)

3 straipsnis

Išimtys

1. Ši direktyva netaikoma:
 - (a) natūraliam mineraliniam vandeniui, kurį ~~remdamosi 1980 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva 80/777/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su natūralaus mineralinio vandens naudojimu ir prekyba, suderinimo~~ [8]³⁹ tokiu pripažino Direktyvoje 2009/54/EB~~☒~~ nurodyta atsakinga institucija; ~~☒ kompetentingosios nacionalinės institucijos;~~

↓ 1998/83

- (b) vandeniui, kuris yra medicininis produktas, kaip apibrėžta~~1965 m. sausio 26 d. Tarybos direktyvoje 65/65/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, susijusių su medicininiais produktais, suderinimo~~⁴⁰; Direktyvoje 2001/83/EB.

↓ 1998/83 (pritaikytas)

2. Valstybės narės gali netaikyti šios direktyvos nuostatų:
 - a) vandeniui, kurio vartojimo paskirtis, kaip įsitikina kompetentingos institucijos, ~~☒~~ yra išimtinai tokia, kad vandens kokybė ~~☒~~ neturi nei tiesioginės, nei netiesioginės įtakos atitinkamų vartotojų sveikatai;
 - b) žmonėms vartoti skirtam vandeniui iš individualios vandens tiekimo sistemos, tiekiančios per dieną vidutiniškai ~~☒~~ mažiau ~~☒~~ ~~ne daugiau~~ kaip 10 m³

³⁹ ~~OL L 229, 1980 8 30, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 96/70/EB (OL L 299, 1996 11 23, p. 26).~~

⁴⁰ ~~OL 22, 1965 2 9, p. 369. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 93/39/EEB (OL L 214, 1993 8 24, p. 22).~~

vandens arba vandeniui aprūpinančios ☒ mažiau ☒ ~~ne daugiau~~ kaip 50 asmenų, jei vandens tiekimas nėra komercinės arba viešosios veiklos dalis.

3. Valstybės narės, kurios pasinaudoja šio straipsnio 2 dalies b punkte numatytais išimtimis, užtikrina, kad atitinkami gyventojai ~~būtų~~ informuojami apie tai ir apie visus veiksmus, kurių galima imtis apsaugant žmonių sveikatą nuo neigiamo poveikio, susijusio su bet koku žmonėms vartoti skirtu vandens užterštumu. Be to, kai aišku, kad tokio vandens kokybė gali kelti potencialų pavojų žmonių sveikatai, atitinkamiems gyventojams nedelsiant duodami reikiami patarimai.

↓ 1998/83 (pritaikytas)
⇒ naujas

4 straipsnis

Bendrieji įsipareigojimai

1. Valstybės narės, nepažeisdamos savo įsipareigojimų pagal kitas ~~Bendrijos~~ ☒ Sąjungos ☒ nuostatas, imasi būtinų priemonių, užtikrinančių, kad žmonėms vartoti skirtas vanduo būtų sveikas ir švarus. Taikant minimalius šios direktyvos reikalavimus, sveikas ir švarus žmonėms vartoti skirtas vanduo yra tas, ☒ kuris atitinka visas šias sąlygas ☒ :

- a) ~~kuriame~~ ☒ jame ☒ nėra jokių mikroorganizmų, parazitų ir bet kokių medžiagų, kurių skaičius arba koncentracijos ☒ kelia ☒ ~~gali kelti~~ potencialų pavojų žmonių sveikatai; ~~ir~~
- b) ~~kuris~~ ☒ jis ☒ atitinka I priedo A ir B dalyse nustatytus minimalius reikalavimus;

~~ir jeigu valstybės narės, atsižvelgdamos į atitinkamas 5-8 ir 10 straipsnių nuostatas bei Sutartį,~~

- c) ☒ valstybės narės ėmėsi ☒ imasi visų kitų būtinų priemonių užtikrinančių, kad žmonėms vartoti skirtas vanduo atitiktų ☒ priemonių, būtinų siekiant įvykdyti ☒ šios direktyvos ⇒ 5–12 straipsniuose nustatytus ⇐ reikalavimus.

2. Valstybės narės užtikrina, kad dėl priemonių, kurių imamasi įgyvendinant šią direktyvą, jokiais aplinkybėmis nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nepablogėtų esama žmonėms vartoti skirtu vandens kokybė ~~jeigu tai svarbu apsaugant žmonių sveikatą arba nepadidėtų vandens, iš kurio ruošiamas žmonėms vartoti skirtas vanduo, tarša.~~

5 straipsnis

Kokybės standartai

1. Valstybės narės nustato I priede nurodytų žmonėms vartoti skirtu vandens parametrų vertes ☒ , kurios negali būti mažiau griežtos nei tame priede nurodytos vertės ☒ .

~~2. Vertės, nustatomos remiantis šio straipsnio 1 dalimi, turi būti tokios pat griežtos kaip nurodytos I priede. I priedo C dalyje nurodytų parametrų vertės nustatomos tik tam, kad būtų vykdomas monitoringas ir kad būtų įvykdyti 8 straipsnyje nustatyti įsipareigojimai.~~

~~2.3.~~ Valstybė narė nustato papildomų parametru, neįtrauktų į I priedą, vertes, jei to reikalauja žmonių sveikatos apsauga jos nacionalinėje teritorijoje arba ~~tosios~~ teritorijos dalyje. Nustatytosios vertės ~~turėtų atitikti~~ ☒ turi atitikti ☒ bent 4 straipsnio 1 dalies a punkto reikalavimus.

6 straipsnis

Atitikties vieta

~~1.~~ ☒ ⇒ I priedo A ir B dalyse išvardytų parametru atveju ☒ vanduo turi atitikti parametru vertes, nustatytas pagal 5 straipsnį, šiose vietose:

(a) kai vanduo tiekiamas iš skirstomojo tinklo – toje vietoje, kur vanduo pradeda bėgti iš patalpose arba ☒ objektuose ☒ ~~įmonėse~~ esančių čiaupų, kuriuos paprastai naudoja žmonės;

(b) kai vanduo tiekiamas iš talpyklos – toje vietoje, kur jis pradeda bėgti iš talpyklos;

(c) ☒ ⇒ jei tai šaltinio vanduo ☒ ~~kai vanduo, kurį ketinama pateikti prekybai, išpilstomas į butelius arba kitą talpą, – toje vietoje, kur jis išpilstomas į butelius ar talpas.~~

~~d) kai vanduo naudojamas maisto gamybos įmonėje – toje vietoje, kur vanduo naudojamas įmonėje.~~

~~2. Kalbant apie vandenį, kuriam taikomas šio straipsnio 1 dalies a punktas, laikoma, kad valstybės narės įvykdė savo įsipareigojimus pagal šį ir 4 straipsnį, taip pat 8 straipsnio 2 dalį, jeigu galima nustatyti, kad parametru verčių, apibrėžtų pagal 5 straipsnį, nesilaikoma dėl pastatų vidaus vandentiekio arba jo priežiūros, išskyrus tuos atvejus, kai vanduo tiekiamas visuomeninėms patalpoms ir įmonėms, pvz.: mokykloms, ligoninėms ir restoranams.~~

~~3. Jeigu taikoma šio straipsnio 2 dalis ir jei yra rizika, kad vanduo, kuriam taikomas šio straipsnio 1 dalies a punktas, gali neatitikti parametru verčių, nustatytų pagal 5 straipsnį, valstybės narės turi užtikrinti, jog:~~

~~a) bus imtasi tinkamų priemonių šiai rizikai sumažinti arba pašalinti, pvz., patarti nuosavybės savininkams, kokių atkuriamųjų veiksmų jie galėtų imtis, ir (arba)~~

~~bus imtasi kitų priemonių, pvz., tinkamų vandens ruošimo technologijų, kurios pakeistų vandens rūšį arba savybes prieš jį tiekiant, kad sumažėtų arba būtų pašalinta rizika, jog patiektas vanduo neatitiks nustatytų parametru verčių;~~

~~ir~~

~~b) atitinkami vartotojai bus tinkamai informuoti apie visus galimus papildomus atkuriamuosius veiksmus, kurių jie turėtų imtis.~~

7 straipsnis

Rizika grindžiamas požiūris į vandens saugą

1. Valstybės narės užtikrina, kad žmonėms vartoti skirto vandens tiekimui, ruošimui ir paskirstymui būtų taikomas rizika grindžiamas požiūris, kurį sudaro šie elementai:
 - (a) vandens telkinių, naudojamų žmonėms vartoti skirtam vandeniui imti, pavojingumo vertinimas pagal 8 straipsnį;
 - (b) tiekimo rizikos vertinimas, kurį pagal 9 straipsnį ir II priedo C dalį atlieka vandens tiekėjai vykdydami savo tiekiamo vandens kokybės monitoringą;
 - (c) pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimas pagal 10 straipsnį.
2. Pavojingumo vertinimai atliekami iki [treji metai nuo šios direktyvos perkėlimo pabaigos datos]. Jie peržiūrimi kas trejus metus ir, jei reikia, atnaujinami.
3. Pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimus labai stambūs ir stambūs vandens tiekėjai atlieka iki [treji metai nuo šios direktyvos perkėlimo pabaigos datos], o smulkūs vandens tiekėjai – iki [šešeri metai nuo šios direktyvos perkėlimo pabaigos datos]. Jie peržiūrimi ne ilgesniais kaip šešerių metų reguliariais intervalais ir, jei reikia, atnaujinami.
4. Pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimai atliekami iki [treji metai nuo šios direktyvos perkėlimo pabaigos datos]. Jie peržiūrimi kas trejus metus ir, jei reikia, atnaujinami.

8 straipsnis

Vandens telkinių, naudojamų žmonėms vartoti skirtam vandeniui imti, pavojingumo vertinimas

1. Nepažeisdamos Direktyvos 2000/60/EB 6 ir 7 straipsnių valstybės narės užtikrina, kad pavojingumo vertinimas apimtų žmonėms vartoti skirtam vandeniui imti naudojamus vandens telkinius, iš kurių vidutiniškai per dieną paimama daugiau kaip 10 m³ vandens. Atliekant pavojingumo vertinimą vykdomi šie veiksmai:
 - (a) nustatomos visos į pavojingumo vertinimą įtrauktų vandens telkinių vandens ėmimo vietos ir pateikiamos jų geografinės nuorodos;
 - (b) kartografuojamos pagal Direktyvos 2000/60/EB 7 straipsnio 3 dalį nustatytos apsaugos zonos ir tos direktyvos 6 straipsnyje nurodytos saugomos teritorijos;
 - (c) įvardijami į pavojingumo vertinimą įtrauktiems vandens telkiniams kylantys pavojai ir galimi jų taršos šaltiniai. Šiuo tikslu valstybės narės gali naudoti pagal Direktyvos 2000/60/EB 5 straipsnį parengtą žmogaus veiklos poveikio apžvalgą ir pagal tos direktyvos II priedo 1.4 punktą surinktą informaciją apie reikšmingą poveikį;
 - (d) į pavojingumo vertinimą įtrauktuose vandens telkiniuose reguliariai vykdomas atitinkamų teršalų, atrinktų iš toliau nurodytų sąrašų, monitoringas:

- i) šios direktyvos I priedo A ir B dalyse išvardytų parametru;
- ii) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/118/EB⁴¹ I priede išvardytų požeminio vandens teršalų ir teršalų bei taršos rodiklių, kurių ribines vertes pagal tos direktyvos II priedą nustatė valstybės narės;
- iii) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/105/EB⁴² I priede išvardytų prioritetinių medžiagų ir kai kurių kitų teršalų;
- iv) kitų svarbių teršalų, kaip antai mikroplastiko, arba konkrečiam upės baseinui būdingų teršalų, kuriuos valstybės narės nustato remdamosi pagal Direktyvos 2000/60/EB 5 straipsnį parengta žmogaus veiklos poveikio apžvalga ir pagal tos direktyvos II priedo 1.4 punktą surinkta informacija apie reikšmingą poveikį.

Parametrų monitoringui vykdyti valstybės narės iš i–iv punktuose nurodytų sąrašų atsirenka medžiagas arba teršalus, kurie laikomi reikšmingais atsižvelgiant į pavojus, nustatytus pagal c punktą, arba į vandens tiekėjų pagal 2 dalį pateiktą informaciją.

Siekdamos užtikrinti reguliarių monitoringą valstybės narės gali pasitelkti pagal kitus Sąjungos teisės aktus vykdomą monitoringą.

- 2. Tų vandens tiekėjų, kurie vykdo savo neapdoroto vandens monitoringą veiklos vertinimo tikslais, reikalaujama informuoti kompetentingas institucijas apie parametrų, medžiagų arba teršalų, kurių monitoringas vykdomas, koncentracijos tendencijas ir neįprastos koncentracijos atvejus.
- 3. Valstybės narės informuoja vandens tiekėjus, kurie naudoja į pavojingumo vertinimą įtrauktą vandens telkinį, apie monitoringo, vykdomo pagal 1 dalies d punktą, rezultatus ir remdamosi tais rezultatais gali:
 - (a) pareikalausti vandens tiekėjų dėl kai kurių parametrų atlikti papildomą monitoringą arba vandens ruošimo darbus;
 - (b) leisti vandens tiekėjams sumažinti tam tikrų parametrų monitoringo dažnumą nereikalaudamos jų atlikti tiekimo rizikos vertinimo su sąlyga, kad tai ne II priedo B dalies 1 punkte nurodyti pagrindiniai parametrai ir kad nėra jokio pagrįstai numatyti galimo veiksnio, kuris galėtų lemti vandens kokybės blogėjimą.
- 4. Tokiais atvejais, jei vandens tiekėjui leidžiama sumažinti monitoringo dažnumą, kaip nurodyta 2 dalies b punkte, valstybės narės į pavojingumo vertinimą įtrauktame vandens telkinyje toliau reguliariai vykdo šių parametrų monitoringą.
- 5. Remdamosi pagal 1 ir 2 dalis ir pagal Direktyvą 2000/60/EB surinkta informacija valstybės narės, bendradarbiaudamos su vandens tiekėjais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, imasi toliau nurodytų priemonių arba užtikrina, kad jų imtųsi vandens tiekėjai:

⁴¹ 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/118/EB dėl požeminio vandens apsaugos nuo taršos ir jo būklės blogėjimo (OL L 372, 2006 12 27, p. 19).

⁴² 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/105/EB dėl aplinkos kokybės standartų vandens politikos srityje, iš dalies keičianti ir panaikinanti Tarybos direktyvas 82/176/EEB, 83/513/EEB, 84/156/EEB, 84/491/EEB, 86/280/EEB ir iš dalies keičianti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB (OL L 348, 2008 12 24, p. 84).

- (a) prevencinių priemonių, kurios padėtų sumažinti vandens ruošimo lygį, kurio reikia vandens kokybei išlaikyti, įskaitant Direktyvos 2000/60/EB 11 straipsnio 3 dalies d punkte nurodytas priemones;
- (b) poveikio švelninimo priemonių, laikomų būtinomis remiantis monitoringo, vykdomo pagal 1 dalies d punktą, rezultatais siekiant nustatyti taršos šaltinį ir tą taršą likviduoti.

Visas šias priemones valstybės narės reguliariai peržiūri.

9 straipsnis

Tiekimo rizikos vertinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad vandens tiekėjai atliktų tiekimo rizikos vertinimą, numatydamos galimybę koreguoti bet kurio I priedo A ar B dalyje nurodyto parametro, išskyrus II priedo B dalyje nurodytus pagrindinius parametrus, monitoringo dažnumą priklausomai nuo parametro pasitaikymo neapdorotame vandenyje.

Valstybės narės užtikrina, kad vykdydami tų parametrų monitoringą vandens tiekėjai galėtų nukrypti nuo II priedo B dalyje nustatyto bandinių ėmimo dažnumo pagal II priedo C dalyje nurodytas specifikacijas.

Šiuo tikslu iš vandens tiekėjų reikalaujama atsižvelgti į pagal šios direktyvos 8 straipsnį atliekamo pavojingumo vertinimo ir pagal Direktyvos 2000/60/EB 7 straipsnio 1 dalį ir 8 straipsnį vykdomo monitoringo rezultatus.

2. Tiekimo rizikos vertinimą tvirtina kompetentingos institucijos.

10 straipsnis

Pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų atliekamas pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimas, kurį atliekant vykdomi šie veiksmai:

- (a) vertinama su pastatų vidaus vandentikiu ir jame naudojamais produktais ir medžiagomis susijusi potenciali rizika ir tikrinama, ar tie produktai bei medžiagos daro poveikį vandens kokybei toje vietoje, kur jis bėga iš čiaupų, kuriuos paprastai naudoja žmonės, ypač jei vanduo tiekiamas prioritentinėse įmonėse esantiems piliečiams;
- (b) patalpose, kuriose potencialus pavojus žmonių sveikatai laikomas didžiausiu, reguliariai vykdomas I priedo C dalyje išvardytų parametrų monitoringas. Monitoringui aktualūs parametrai ir patalpos atrenkami remiantis pagal a punktą atliekamu vertinimu.

Pirmoje pastraipoje nurodytam reguliariam monitoringui vykdyti valstybės narės gali nustatyti į prioritetines patalpas orientuotą monitoringo strategiją;

- (c) tikrinama, ar su žmonėms vartoti skirtu vandeniu besiliečiantys statybos produktai pakankamai atitinka pagrindines charakteristikas, susijusias su Reglamento (ES) Nr. 305/2011 I priedo 3 punkto e papunktyje nurodytu statybos darbams taikomu esminiu reikalavimu.

2. Jei valstybės narės remdamosi pagal 1 dalies a punktą atliktu vertinimu nusprendžia, kad pastatų vidaus vandentiekis arba su juo susiję produktai ar medžiagos kelia riziką žmonių sveikatai, arba jei pagal 1 dalies b punktą vykdomas monitoringas parodo, kad nukrypta nuo I priedo C dalyje nurodytų parametrų verčių, valstybės narės:
- (a) imasi tinkamų priemonių siekdamos pašalinti arba sumažinti nuokrypio nuo I priedo C dalyje nustatytų parametrų verčių riziką;
 - (b) imasi visų būtinų priemonių, kurių reikia siekiant užtikrinti, kad iš žmonėms vartoti skirtam vandeniui ruošti ar skirstyti naudojamų statybos produktų išsiskiriančios medžiagos ar cheminiai produktai nekeltų nei tiesioginio, nei netiesioginio pavojaus žmonių sveikatai;
 - (c) bendradarbiaudamos su vandens tiekėjais imasi kitų priemonių, pvz., tinkamų vandens kondicionavimo technologijų, kurios pakeistų vandens pobūdį arba savybes prieš jį tiekiant, kad būtų pašalinta arba sumažinta rizika, jog patiektas vanduo neatitiks nustatytų parametrų verčių;
 - (d) tinkamai informuoja ir konsultuoja vartotojus apie vandens vartojimo ir naudojimo sąlygas ir apie galimus veiksmus, padedančius išvengti rizikos pasikartojimo;
 - (e) rengia mokymus vandentiekininkams ir kitiems su pastatų vidaus vandentikiu ir statybos produktų ranga dirbantiems specialistams;
 - (f) užtikrina, kad būtų įdiegtos veiksmingos legionelių kontrolės ir valdymo priemonės, padedančios užkirsti kelią galimiems ligos protrūkams ir juos likviduoti.

↓ 1998/83 (pritaikytas)

11~~7~~ straipsnis

Monitoringas

1. Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių, užtikrinančių, jog bus nuolat kontroliuojama žmonėms vartoti skirtos vandens kokybė, siekiant patikrinti, ar vartotojams tiekiamas vanduo atitinka šios direktyvos reikalavimus, ypač parametrų vertes, nustatytas pagal 5 straipsnį. Bandiniai ~~turėtų būti~~ imami taip, kad juose atsispindėtų viso per metus vartotojų suvartoto vandens kokybė. Be to, valstybės narės imasi visų būtinų priemonių, užtikrinančių, kad tuo atveju, kai dezinfekcija yra žmonėms vartoti skirtos vandens paruošimo ar paskirstymo dalis, būtų tikrinamas atliekamos dezinfekcijos veiksmingumas, o užteršimas šalutiniais dezinfekcijos produktais būtų kuo mažesnis nesumažinant pačios dezinfekcijos poveikio.

↓ 1998/83 (pritaikytas)

⇒ naujas

2. Tam, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal šio straipsnio 1 dalį, ~~kompetentingos institucijos~~ visų rūšių vandeniui, skirtam žmonėms vartoti, ⇒ pagal II priedo A dalį ⇐ ~~parengia~~ ☒ parengiamos ☒ tinkamos monitoringo programos. Šias monitoringo programas turi atitikti II priede nustatytus minimalius reikalavimus. ⇒ sudaro šie elementai: ⇐

↓ naujas

- (a) I priedo A ir B dalyse išvardytų parametų, taip pat pagal 5 straipsnio 2 dalį, pagal II priedą ir, jei atliekamas tiekimo rizikos vertinimas, pagal 9 straipsnį nustatytų parametų monitoringas;
- (b) I priedo C dalyje išvardytų parametų monitoringas, vykdomas pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimo tikslais, kaip numatyta 10 straipsnio 1 dalies b punkte;
- (c) monitoringas, vykdomas pavojingumo vertinimo tikslais, kaip numatyta 8 straipsnio 1 dalies d punkte.

↓ 1998/83

3. Bandinių ėmimo vietas nustato kompetentingos institucijos ir tos vietos turi atitikti II priedo D dalyje nurodytus atitinkamus reikalavimus.

↓ 596/2009 1 straipsnis ir priedo 2.2 punktas

~~4. Bendrijos šiame straipsnyje numatytos stebėjimo gairės gali būti nustatytos pagal 12 straipsnio 2 dalyje nurodytą valdymo procedūrą.~~

↓ 1998/83 (pritaikytas)

45. ~~(a)~~ Valstybės narės laikosi III priede nurodytų parametų analizės specifikacijų ☒ remdamosi šiais principais: ☒

~~a)(b)~~ ~~Gali būti naudojami kiti, III priedo A4 dalyje nenurodyti,~~ ☒ analizės ☒ metodai, jeigu galima įrodyti, kad gauti rezultatai yra ne mažiau patikimi kaip rezultatai, kurie gaunami taikant nurodytus metodus ☒ , pateikiant ☒ = ~~Valstybės narės, kurios pasinaudoja alternatyviais metodais, pateikia Komisijai visą reikalingą informaciją apie ☒ tuos metodus ir jų lygiavertiškumą ☒ šiuos ir jiems tolygius metodus.~~

~~b)(c)~~ III priedo ~~2 ir 3 B dalyse~~ dalyje nurodytiems parametrams gali būti taikomas bet koks jų analizės metodas, jei jis atitinka ten pat nustatytus reikalavimus.

56. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienu konkrečiu atveju toms medžiagoms ir mikroorganizmams, kuriems pagal 5 straipsnį nebuvo nustatytos parametų vertės, būtų taikomas papildomas monitoringas, jeigu yra pagrindo įtarti, jog esami jų kiekiai arba skaičiai gali kelti potencialų pavojų žmonių sveikatai.

↓ 1998/83

Article 128

Atkuriamieji veiksmai ir vartojimo apribojimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad bet koks parametru verčių, nustatytų pagal 5 straipsnį, nesilaikymas būtų nedelsiant ištirtas, kad būtų nustatyta jo priežastis.
2. Jeigu, nepaisant to, kad buvo imtasi priemonių vykdyti įpareigojimus pagal 4 straipsnio 1 dalį, žmonėms vartoti skirtas vanduo neatitinka parametru verčių, nustatytų pagal 5 straipsnį, atitinkama valstybė narė, ~~laikydamosi 6 straipsnio 2 dalies nuostatų,~~ užtikrina, kad ~~būtų~~ kuo greičiau imtasi būtinų vandens kokybės atkuriamųjų veiksmų, bei teikia pirmenybę minėtų veiksmų priverstiniam vykdymui, *inter alia*, atsižvelgdama į tai, kiek buvo viršytos atitinkamos parametru vertės, ir į potencialų pavojų žmonių sveikatai.

↓ naujas

Jei nukrypstama nuo I priedo C dalyje nustatytų parametru verčių, atkuriamieji veiksmai turi apimti 10 straipsnio 2 dalies a–f punktuose nustatytas priemones.

↓ 1998/83 (pritaikytas)
⇒ naujas

3. Neatsižvelgiant į tai ☒, ar ☒ buvo ~~ar nebuvo~~ nukrypta nuo parametru verčių, valstybės narės užtikrina, kad būtų uždrausta tiekti bet koki žmonėms vartoti skirtą vandenį, kuris kelia potencialų pavojų žmonių sveikatai, ☒ arba ☒ kad būtų apribotas jo vartojimas ~~arba~~ ☒ ir ☒ kad būtų imtasi ☒ visų ☒ kitų ☒ atkuriamųjų ☒ veiksmų, būtinų žmonių sveikatai apsaugoti. ~~Tokiais atvejais apie tai nedelsiant informuojami vartotojai ir jiems duodami reikalingi patarimai.~~

↓ naujas

Valstybės narės visus nuokrypius nuo I priedo A ir B punktuose nustatytų parametru verčių minimalių reikalavimų automatiškai laiko potencialiu pavojumi žmonių sveikatai.

4. 2 ir 3 dalyse aprašytais atvejais valstybės narės kuo skubiau imasi visų šių priemonių:
 - (a) visiems susijusiems vartotojams praneša apie potencialų pavojų žmonių sveikatai ir jo priežastį, apie parametro vertės viršijimą ir vykdomus atkuriamuosius veiksmus, įskaitant draudimą, ribojimą ar kt.;
 - (b) vartotojams teikia ir reguliariai atnaušina reikiamus patarimus apie vandens vartojimo ir naudojimo sąlygas, visų pirma atsižvelgdamos į potencialiai pažeidžiamas grupes;
 - (c) kai tik nustatoma, kad nebeliko potencialaus pavojaus žmonių sveikatai, apie tai informuoja vartotojus ir praneša jiems, kad paslauga vėl teikiama įprastai.

45. Kompetentingos institucijos arba kitos atitinkamos įstaigos nusprendžia, kokių veiksmų ~~☒~~ imamasi ~~☒~~ turėtų būti imtasi pagal 3 ~~☒~~ dalį ~~☒~~ straipsnį atsižvelgiant į tai, kokią riziką žmonių sveikatai sukeltų tiekimo pertrūkiai arba žmonėms vartoti skirto vandens naudojimo apribojimas.

~~5. Valstybės narės gali nustatyti gaires, kurios padėtų kompetentingoms institucijoms vykdyti savo įsipareigojimus pagal šio straipsnio 4 dalį.~~

~~6. Tais atvejais, kai nesilaikoma I priedo C dalyje nurodytų parametrų verčių arba specifikacijų, valstybės narės apsveria, ar šis neatitikimas nekelia kokios nors rizikos žmonių sveikatai. Jos imasi vandens kokybės atkuriamųjų veiksmų, jei to reikia žmonių sveikatai apsaugoti.~~

~~7. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai imamasi atkuriamųjų veiksmų, apie tai būtų pranešta vartotojams, išskyrus tuos parametrų verčių nesilaikymo atvejus, kuriuos kompetentingos institucijos laiko nereikšmingais.~~

~~9 straipsnis~~

~~Nukrypti leidžiančios nuostatos~~

~~1. Valstybės narės gali numatyti nukrypti leidžiančias nuostatas parametrų vertėms, nurodytoms I priedo B dalyje arba nustatytoms pagal 5 straipsnio 3 dalį, ir pačios nustatyti maksimalią jų vertę, jeigu tokia nukrypti leidžianti nuostata nekelia potencialaus pavojaus žmonių sveikatai ir jei tam tikroje teritorijoje žmonėms vartoti skirtas vanduo negali būti tiekiamas jokiais kitais priimtinais būdais.~~

~~Nukrypti leidžianti nuostata taikoma kuo trumpesnę laiką, ne ilgiau kaip trejus metus, kuriems baigiantis atliekamas patikrinimas ir nustatoma, ar pasiekta pakankamos pažangos. Jei valstybė narė ketina taikyti antrąją nukrypti leidžiančią nuostatą, ji perduoda Komisijai patikrinimo medžiagą ir nurodo savo sprendimo taikyti antrąją nukrypti leidžiančią nuostatą motyvus. Antroji nukrypti leidžianti nuostata netaikoma ilgiau kaip trejus metus.~~

~~2. Išskirtinėmis aplinkybėmis valstybė narė gali prašyti Komisijos leisti padaryti trečiąją nukrypti leidžiančią nuostatą ir taikyti ją ne ilgiau kaip trejus metus. Sprendimą dėl kiekvieno tokio prašymo Komisija priima per tris mėnesius.~~

~~3. Kiekvienoje nukrypti leidžiančioje nuostatoje, kuri taikoma remiantis šio straipsnio 1 arba 2 dalimi, nurodoma:~~

~~(a) nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo motyvai;~~

~~(b) konkretus parametras, atitinkami ankstesnio monitoringo rezultatai ir pagal nukrypti leidžiančią nuostatą leistina didžiausia vertė;~~

~~(c) geografinė teritorija, kasdien tiekiamo vandens kiekis, gyventojų skaičius ir poveikio bet kuriai maisto gamybos įmonei tikimybė;~~

~~(d) tinkamas monitoringo planas, numatantis, jei reikia, dažnesnius monitoringus;~~

~~(e) būtinų atkuriamųjų veiksmų plano santrauka, įskaitant darbų grafiką, išlaidų samatą ir patikrinimo nuostatas;~~

~~(f) būtina nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo trukmė.~~

~~4. Jei kompetentingos institucijos mano, kad parametro vertės neatitikimas yra nereikšmingas, ir jei veiksmų, kurių buvo imtasi remiantis 8 straipsnio 2 dalimi, pakanka susidariusiai padėčiai ištaisyti per 30 dienų, nebūtina taikyti šio straipsnio 3 dalies reikalavimų.~~

~~Tuo atveju kompetentingos institucijos arba kitos atitinkamos įstaigos nustato tik didžiausią leistiną tam tikrą parametro vertę ir laikotarpį, kuris reikalingas susidariusiai padėčiai ištaisyti.~~

~~5. Jeigu per paskutiniuosius dvyliką mėnesių vandens, tiekiamo iš tam tikros vandens tiekimo sistemos, bet kurios parametro vertės buvo nesilaikoma iš viso daugiau kaip 30 dienų, negalima daugiau taikyti šio straipsnio 4 dalies.~~

~~6. Kiekviena valstybė narė, kuri pasinaudoja šiame straipsnyje numatytais nukrypti leidžiančiomis nuostatomis, užtikrina, kad gyventojai, kuriems turi įtakos kiekviena tokia nukrypti leidžianti nuostata, būtų greitai ir tinkamai informuojami apie tą nukrypti leidžiančią nuostatą ir jos taikymo sąlygas. Be to, valstybė narė prireikus užtikrina, kad tam tikroms gyventojų grupėms, kurioms minėtos nukrypti leidžiančios nuostatos taikymas galėtų kelti ypatingą riziką, būtų duodami patarimai.~~

~~Minėti įsipareigojimai netaikomi šio straipsnio 4 dalyje aprašytomis aplinkybėmis, nebent kompetentingos institucijos nuspręstų kitaip.~~

~~7. Išskyrus nukrypti leidžiančias nuostatas, daromas remiantis šio straipsnio 4 dalimi, valstybė narė per du mėnesius praneša Komisijai apie visas nukrypti leidžiančias nuostatas, taikomas kiekvienai individualiai vandens tiekimo sistemai, tiekiančiai per dieną vidutiniškai daugiau kaip 1000 m³ vandens arba vandeniu aprūpinančiai daugiau kaip 5000 asmenų, įskaitant šio straipsnio 3 dalyje nurodytą informaciją.~~

~~8. Šis straipsnis netaikomas tam žmonėms vartoti skirtam vandeniui, kuris teikiamas prekybai buteliuose ar kitose talpose.~~

~~10 straipsnis~~

~~Vandens ruošimo įrenginių ir medžiagų kokybės užtikrinimas~~

~~Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių, kad užtikrintų, jog žmonėms vartoti skirtame vandenyje neliktų jokių medžiagų, naudojamų gaminant ar montuojant naujus žmonėms vartoti skirtą vandens ruošimo arba skirstymo įrenginius, arba tokių medžiagų priemaišų didesnėmis negu būtina koncentracijomis, ir kad jos nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nesumažintų šioje direktyvoje numatytos žmonių sveikatos apsaugos; 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/106/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su statybos produktais, derinimo⁴² 3 straipsnyje ir 4 straipsnio 1 dalyje apibrėžtas aiškinamasis dokumentas ir techninės specifikacijos turi atitikti šios direktyvos reikalavimus.~~

⁴³ OL L 40, 1989 2 11, p. 12. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 93/68/EEB (OL L 220, 1993 8 30, p. 1).

13 straipsnis

Aprūpinimas žmonėms vartoti skirtu vandeniu

1. Nepažeisdamos Direktyvos 2000/60/EB 9 straipsnio valstybės narės imasi visų būtinų priemonių siekdamos visiems gyventojams pagerinti prieigą prie žmonėms vartoti skirto vandens ir savo teritorijoje skatina jį naudoti. Būtinoms priemonėms yra šios:
 - (a) nustatyti, kurie gyventojai neturi prieigos prie žmonėms vartoti skirto vandens ir kodėl (pvz., nes priklauso pažeidžiamai ir marginalizuotai grupei), įvertinti galimybes gerinti prieigą tiems gyventojams ir informuoti juos apie galimybes prisijungti prie skirstomojo tinklo arba apie alternatyvias prieigos prie to vandens įgijimo priemones;
 - (b) viešose erdvėse diegti ir prižiūrėti laisvos prieigos prie žmonėms vartoti skirto vandens vidaus ir lauko įrangą;
 - (c) skatinti naudoti žmonėms vartoti skirtą vandenį tokiomis priemonėmis:
 - i) vykdant piliečių informavimo apie šio vandens kokybę kampanijas;
 - ii) skatinant tiekti šį vandenį administraciniuose ir viešuose pastatuose;
 - iii) skatinant nemokamai siūlyti šį vandenį restoranuose, valgyklose ir aprūpinimo maistu ir gėrimais paslaugų įstaigose.
2. Remiantis pagal 1 dalies a punktą surinkta informacija valstybės narės imasi visų būtinų priemonių siekdamos prieigą prie žmonėms vartoti skirto vandens užtikrinti pažeidžiamoms ir marginalizuotoms grupėms.

Jei tos grupės neturi prieigos prie žmonėms vartoti skirto vandens, valstybės narės nedelsdamos jas informuoja apie jų naudojamo vandens kokybę ir apie visus veiksmus, kurių galima imtis siekiant apsaugoti žmonių sveikatą nuo neigiamo poveikio, susijusio su bet koku žmonėms vartoti skirto vandens užterštumu.

14 straipsnis

Visuomenės informavimas

1. Valstybės narės laikydamosi IV priedo užtikrina, kad visi asmenys, kuriems tiekiamas vanduo, internete galėtų susipažinti su reikiama naujausia informacija apie žmonėms vartoti skirtą vandenį.
2. Valstybės narės užtikrina, kad visi asmenys, kuriems tiekiamas vanduo, reguliariai bent kartą per metus tinkamiausia forma (pvz., sąskaitose faktūrose arba per išmaniąsias programėles) be atskiro prašymo gautų šią informaciją:
 - (a) informaciją apie tarifo, taikomo už vieną kubinį metrą žmonėms vartoti skirto vandens, išlaidų struktūrą, įskaitant kintamąsias ir pastoviąsias išlaidas, nurodant bent su šiais elementais susijusias išlaidas:

- i) priemonėmis, kurių vandens tiekėjai imasi pavojaus vertinimo tikslais pagal 8 straipsnio 5 dalį;
 - ii) žmonėms vartoti skirto vandens ruošimu ir skirstymu;
 - iii) nuotekų rinkimu ir valymu;
 - iv) priemonėmis, kurių imamasi pagal 13 straipsnį, jei jų imasi vandens tiekėjai;
- (b) tiekiamo žmonėms vartoti skirto vandens litro ir kubinio metro kainą;
 - (c) namų ūkio suvartojamo vandens kiekį (bent už metus ar atsiskaitomąjį laikotarpį) ir metines vartojimo tendencijas;
 - (d) namų ūkio per metus suvartojamo vandens kiekio palyginimą su tos pačios kategorijos namų ūkių vidutiniškai suvartojamu vandens kiekiu;
 - (e) nuorodą į svetainę, kurioje pateikiama IV priede nustatyta informacija.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustato pagal pirmą pastraipą teiktinos informacijos formą ir teikimo sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 20 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.

3. 1 ir 2 dalys taikomos nepažeidžiant direktyvų 2003/4/EB ir 2007/2/EB.

15 straipsnis

Informacija apie įgyvendinimo monitoringą

1. Nepažeisdamos direktyvų 2003/4/EB ir 2007/2/EB, Europos aplinkos agentūrai padedant valstybės narės:
 - (a) iki ... [šešeri metai nuo šios direktyvos perkėlimo pabaigos dienos] parengia ir kas šešerius metus atnauja duomenų rinkinius, kuriuose sukaupiama informacija apie priemones, kurių imamasi pagal 13 straipsnį, ir apie gyventojų, kurie turi prieigą prie žmonėms vartoti skirto vandens, dalį;
 - (b) iki ... [treji metai nuo šios direktyvos perkėlimo pabaigos dienos] parengia ir kas trejus metus atnauja duomenų rinkinius, kuriuose sukaupiami pavojingumo vertinimų ir pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimų, atliktų atitinkamai pagal 8 ir 10 straipsnius, rezultatai, įskaitant šiuos elementus:
 - i) pagal 8 straipsnio 1 dalies a punktą nustatytas vandens ėmimo vietas,
 - ii) pagal 8 straipsnio 1 dalies d punktą ir 10 straipsnio 1 dalies b punktą surinktus monitoringo rezultatus ir
 - iii) glaustą informaciją apie priemones, kurių imtasi pagal 8 straipsnio 5 dalį ir 10 straipsnio 2 dalį;
 - (c) parengia ir kasmet atnauja duomenų rinkinius, kuriuose sukaupiami pagal 9 ir 11 straipsnius surinkti monitoringo rezultatai iš tų atvejų, kai viršytos I priedo A ar B dalyje nustatytos vertės, ir informacija apie atkuriamuosius veiksmus, kurių imtasi pagal 12 straipsnį;
 - (d) parengia ir kasmet atnauja duomenų rinkinius, kuriuose sukaupiama informacija apie su geriamuoju vandeniu susijusius incidentus, kurie sukėlė potencialų pavojų žmonių sveikatai (nepriklausomai nuo to, ar buvo nukrypta nuo parametrų verčių), truko ilgiau nei 10 dienų iš eilės ir paveikė ne mažiau

kaip 1000 gyventojų, įskaitant tų incidentų priežastis ir atkuriamuosius veiksmus, kurių imtasi pagal 12 straipsnį.

Jei įmanoma, tiems duomenų rinkiniams parengti naudojamosi Direktyvos 2007/2/EB 3 straipsnio 4 punkte apibrėžtomis erdvinių duomenų paslaugomis.

2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodyti duomenų rinkiniai būtų prieinami Komisijai, Europos aplinkos agentūrai ir Europos ligų prevencijos ir kontrolės centrui.
3. Europos aplinkos agentūra reguliariai arba Komisijai paprašius skelbia ir atnaušina valstybių narių surinktais duomenimis grindžiamą Sąjungos masto apžvalgą.
Toje apžvalgoje atitinkamai pateikiami šia direktyva sukuriamos vertės, jos rezultatų ir poveikio rodikliai, Sąjungos masto apžvalginiai žemėlapiai ir valstybių narių apžvalginės ataskaitos.
4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustato pagal 1 ir 3 dalis teiktinos informacijos formą ir teikimo sąlygas, įskaitant išsamius reikalavimus dėl 3 dalyje nurodytų rodiklių, Sąjungos masto apžvalginių žemėlapių ir valstybių narių apžvalginių ataskaitų.

Pirmoje pastraipoje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami pagal 20 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.

16 straipsnis

Teisė kreiptis į teismą

1. Valstybės narės užtikrina, kad fiziniai ar juridiniai asmenys arba jų asociacijos, organizacijos ar grupės pagal nacionalinės teisės aktus arba nacionalinę praktiką turėtų teisę kreiptis į teismą ar kitą pagal įstatymą nustatytą nepriklausomą ir nešališką įstaigą dėl peržiūros procedūros, kad užginčytų sprendimų, veikimo ar neveikimo, susijusių su 4, 5, 12, 13, ir 14 straipsnių įgyvendinimu, materialinį ar procesinį teisėtumą, jei įvykdyta viena iš šių sąlygų:
 - (a) jie yra pakankamai suinteresuoti;
 - (b) jie tvirtina, kad įvykdytas teisės pažeidimas, jei pagal atitinkamos valstybės narės administracinio proceso teisę tai yra būtina išankstinė sąlyga.
2. Valstybės narės nustato, kuriuo etapu sprendimai, veikimas ar neveikimas gali būti ginčijami.
3. Kas yra pakankamas interesas ir teisės pažeidimas nustato valstybės narės, siekiamos suteikti suinteresuotai visuomenei plačias galimybes kreiptis į teismus.
Tuo tikslu, taikant 1 dalies a punktą, visų nevyriausybinių organizacijų, skatinančių aplinkos apsaugą ir atitinkančių nacionalinės teisės aktų reikalavimus, interesus laikomas pakankamu.
Taikant 1 dalies b punktą taip pat laikoma, kad tokios organizacijos turi teises, kurios gali būti pažeistos.
4. 1, 2 ir 3 dalimis nepanaikinama galimybė taikyti išankstinės peržiūros administracinėje institucijoje procedūrą ir nedaro poveikio reikalavimui prieš pasinaudojant teisminėmis peržiūros procedūromis išnaudoti administracines peržiūros procedūras, kai toks reikalavimas nustatytas nacionalinėje teisėje.

5. Bet kuri 1 ir 4 dalyse nurodyta peržiūros procedūra turi būti teisinga, nešališka, laiku taikoma ir ne per daug brangi.
6. Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie teisę į administracinės ir teisminės peržiūros procedūras būtų prieinama visuomenei.

17 straipsnis

Įvertinimas

1. Komisija iki [12 metų nuo šios direktyvos perkėlimo pabaigos dienos] atlieka šios direktyvos įvertinimą. Jis grindžiamas, *inter alia*, šiais elementais:
 - (a) įgyvendinant šią direktyvą sukaupta patirtimi;
 - (b) duomenų rinkiniais, kuriuos valstybės narės rengia pagal 15 straipsnio 1 dalį, ir Sąjungos masto apžvalgomis, sudarytomis Europos aplinkos agentūros pagal 15 straipsnio 3 dalį;
 - (c) atitinkamais moksliniais, analitiniais ir epidemiologiniais duomenimis;
 - (d) Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijomis, jei jų yra.
2. Atlikdama įvertinimą Komisija ypatingą dėmesį kreipia į šios direktyvos rezultatus, susijusius su šiais aspektais:
 - (a) 7 straipsnyje nustatytu rizika grindžiamu požiūriu;
 - (b) 13 straipsnyje nustatytomis su prieiga prie vandens susijusiomis nuostatomis;
 - (c) nuostatomis dėl informacijos, kuri turi būti teikiama visuomenei pagal 14 straipsnį ir IV priedą.

↓ 1998/83 (pritaikytas)

Article ~~18~~

Priedų peržiūrėjimas ir keitimas

1. Ne rečiau kaip kas penkerius metus Komisija peržiūri I priedą, atsižvelgdama į mokslo ir technikos pažangą, ir prireikus Sutarties 189c straipsnyje nustatyta tvarka pateikia pasiūlymus dėl pakeitimų.

↓ naujas

Komisija, remdamasi valstybių narių atliktų pavojaus vertinimų ir pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimų rezultatais, sukauptais pagal 15 straipsnį parengtuose duomenų rinkiniuose, peržiūri II priedą ir įvertina, ar reikia jį koreguoti arba įtraukti naujų monitoringo, vykdomo tų rizikos vertinimų tikslais, specifikacijų.

↓ 596/2009 1 straipsnis ir priedo
2.2 punktą

~~2. Ne rečiau kaip kas penkerius metus Komisija iš dalies keičia II ir III priedus, siekiant atsižvelgti į mokslo ir technikos pažangą.~~

~~Šios priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, patvirtinamos pagal 12 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.~~

↕ naujas

2. Komisijai pagal 19 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais prireikus iš dalies keičiami I–IV priedai siekiant juos suderinti su mokslo ir technikos pažanga arba nustatyti monitoringo, atitinkamai pagal 8 straipsnio 1 dalies d punktą ir 10 straipsnio 1 dalies b punktą vykdomo pavojaus vertinimo ir pastatų vidaus vandentiekio rizikos vertinimo tikslais, reikalavimus.

19 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.
2. 18 straipsnio 2 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo [šios direktyvos įsigaliojimo diena].
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 18 straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 18 straipsnio 2 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

↓ 1882/2003 2 straipsnis ir II priedo 29 punktas (pritaikytas)
⇒ naujas

Article ~~2012~~

⊠ Komiteto procedūra ⊠

1. Komisijai padeda komitetas.⊠ Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011. ⊠
2. Kai daroma nuoroda į ~~ši straipsni~~šią dalį, taikomas ~~⇒ Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis~~ ⇒ Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis ~~← Sprendimo 1999/468/EB⁴⁴ 4 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.~~
~~Sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnio 3 dalyje nustatytas terminas yra trys mėnesiai.~~

↓ 596/2009 1 straipsnis ir priedo 2.2 punktas

- ~~3. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomos Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.~~

↓ 1998/83

~~13~~ straipsnis

Informavimas ir ataskaitos

- ~~1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, užtikrinančių, kad vartotojai galėtų gauti naujausią reikiamą informaciją apie žmonėms vartoti skirtą vandens kokybę.~~
- ~~2. Nepažeisdama 1990 m. birželio 7 d. Tarybos direktyvos 90/313/EEB dėl laisvės gauti informaciją apie aplinką⁴⁵, kiekviena valstybė narė kas trejus metus paskelbia ataskaitą apie žmonėms vartoti skirtą vandens kokybę, kad vartotojai būtų informuoti. Pirmojoje ataskaitoje pateikiami 2002, 2003 ir 2004 metų duomenys. Kiekvienoje ataskaitoje nurodomi trejų kalendorinių metų duomenys bent jau apie kiekvieną konkrečią vandens tiekimo sistemą, tiekiančią per dieną vidutiniškai daugiau kaip 1 000 m³ vandens arba vandeniu aprūpinančia daugiau kaip 5 000 asmenų, ir ji paskelbiama per vienerius kalendorinius metus nuo ataskaitinio laikotarpio pabaigos.~~
- ~~3. Per du mėnesius nuo ataskaitų paskelbimo valstybės narės išsiunčia jas Komisijai.~~

↓ 596/2009 1 straipsnis ir priedo 2.2 punktas

- ~~4. Šio straipsnio 2 dalyje minimų ataskaitų forma ir minimali informacija nustatoma visų pirma atsižvelgiant į 3 straipsnio 2 dalyje, 5 straipsnio 2 ir 3 dalyse, 7 straipsnio 2 dalyje, 8~~

⁴⁴ 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimas 1999/468/EB, nustatantis Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką (OL L 184, 1999 7 17, p. 23.).

⁴⁵ OL L 158, 1990 6 23, p. 56.

~~straipsnyje, 9 straipsnio 6 ir 7 dalyse bei 15 straipsnio 1 dalyje nurodytas priemonės ir prireikus pagal 12 straipsnio 2 dalyje nustatytą valdymo procedūrą joje daromi pakeitimai.~~

↓ 1998/83

~~5. Komisija išnagrinėja valstybių narių ataskaitas ir kas treji metai paskelbia ataskaitų apie žmonėms vartoti skirto vandens Bendrijoje suvestinę. Ši suvestinė skelbiama per devynis mėnesius nuo tada, kai buvo gautos valstybių narių ataskaitos.~~

↓ 596/2009 1 straipsnis ir priedo 2.2 punktas

~~6. Kartu su šio straipsnio 2 dalyje minima pirma ataskaita apie šios direktyvos vykdymą valstybės narės dar parengia ataskaitą apie priemones, kurių jos ėmėsi arba ketina imtis, vykdydamos savo įsipareigojimus pagal 6 straipsnio 3 dalį ir I priedo B dalies 10 pastabą, kuri turi būti perduota Komisijai. Prireikus, pasiūlymas dėl tokios ataskaitos formos pateikiamas pagal 12 straipsnio 2 dalyje nurodytą valdymo procedūrą.~~

↓ 1998/83

~~14 straipsnis~~

~~Atitikties terminas~~

~~Neprieštaraudamos I priedo B dalies 2, 4 ir 10 pastabų nuostatomis, valstybės narės imasi būtinų priemonių, užtikrinančių, kad per penkerius metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo žmonėms vartoti skirto vandens kokybė atitiktų jos reikalavimus.~~

~~15 straipsnis~~

~~Išskirtinės aplinkybės~~

~~1. Išskirtinėmis aplinkybėmis valstybės narės gali pateikti Komisijai specialų prašymą leisti pratęsti 14 straipsnyje nurodytą laikotarpį geografiškai apibrėžtoms teritorijoms. Papildomas laikotarpis negali būti ilgesnis kaip treji metai, kuriems baigiantis atliekamas patikrinimas, kurio duomenys perduodami Komisijai, o ši jais remdamasi gali skirti antrą papildomą laikotarpį, ne ilgesnį kaip treji metai. Ši nuostata netaikoma žmonėms vartoti skirtam vandeniui, kuris teikiamas prekybai buteliuose ar kitose talpose.~~

~~2. Kiekviename tokiaame prašyme, kurio motyvai turi būti pateikti, nurodomi patirti sunkumai ir bent jau 9 straipsnio 3 dalyje minima informacija.~~

↓ 596/2009 1 straipsnis ir priedo 2.2 punktas

~~3. Minėtas prašymas išnagrinėjamas pagal 12 straipsnio 2 dalyje nurodytą valdymo procedūrą.~~

↓ 1998/83

~~4. Visos valstybės narės, kurios pasinaudoja šio straipsnio nuostatomis, užtikrina, kad gyventojai, kuriems šis prašymas turės įtakos, būtų nedelsiant ir tinkamai informuojami apie jo rezultatus. Be to, valstybė narė prireikus užtikrina, kad tam tikroms gyventojų grupėms, kurioms dėl šio prašymo galėtų kilti ypatinga rizika, būtų duodami patarimai.~~

↓ naujas

21 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos yra turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios. Valstybės narės iki ... [dveji metai nuo šio direktyvos įsigaliojimo] pateikia Komisijai tas taisykles ir priemones ir praneša jai apie visus vėlesnius jų pakeitimus.

↓ 1998/83 (pritaikytas)

~~17~~ 22 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. ~~Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję per dvejus metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo, įgyvendina šią direktyvą~~ ☒ Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymų ir kitų teisės aktų, būtinų, kad 2 straipsnio, 5–21 straipsnių ir I–IV priedų būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo... [dveji metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] ☒. ~~Apie tai j~~ ☒ Jos nedelsdamos praneša ☒ pateikia ☒ Komisijai ☒ tų teisės aktų nuostatų tekstą ☒.

Valstybės narės, priimdamos ☒ tas nuostatas ☒ šias priemones, daro jose ☒ nuorodą ☒ ~~nuorodas~~ į šią direktyvą arba ☒ tokia nuoroda daroma ☒ ~~tokios nuorodos daromos~~ jas oficialiai skelbiant. ☒ Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą, kurią panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. ☒ ~~Nuorodų darymo tvarką nustato~~ ☒ Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio formuluotę nustato ☒ valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų ☒ nacionalinės teisės aktų pagrindinių ☒ ~~nacionalinių įstatymų~~ nuostatų tekstus.

~~16~~ 23 straipsnis

Panaikinimas

1. Direktyva ~~80/778/EEB~~ ☒ 98/83/EB su pakeitimais, padarytais V priedo A dalyje išvardytais teisės aktais, ☒ panaikinama ☒ nuo [kita diena po 22 straipsnio 1 dalies pirmoje

pastraipoje nurodytos datos], ~~☒ praėjus penkeriems metams nuo šios direktyvos įsigaliojimo~~
~~Atsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalį, šis panaikinimas nepažeidžia~~ ☒ nedarant poveikio ☒
valstybių narių ~~įsipareigojimų, susijusių su IV priede nustatytais~~ ☒ pareigoms, susijusioms
su direktyvų, nurodytų V priedo B dalyje, ☒ perkėlimo į nacionalinę teisę ☒ terminais ~~☒ ir~~
~~taikymo terminais.~~

☒ Nuorodos ☒ ~~bet kuri nuoroda~~ į panaikintą direktyvą ☒ laikomos nuorodomis ☒
~~laikoma nuoroda~~ į šią direktyvą ir ☒ skaitomos pagal ☒ ~~suprantama taip, kaip nurodyta VI~~
priede ☒ pateiktą atitikties lentelę ~~☒ pateiktoje koreliacijos lentelėje.~~

~~Kai tik valstybė narė priima įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios~~
~~direktyvos, ir pradeda taikyti 14 straipsnyje nurodytas priemones, žmonėms vartoti skirtam~~
~~vandeniui toje valstybėje narėje taikoma ši direktyva, o ne Direktyva 80/778/EEB.~~

↓ naujas

2. Pagal Direktyvos 98/83/EB 9 straipsnį valstybių narių leidžiamos taikyti nukrypti
leidžiančios nuostatos, kurios [šios direktyvos perkėlimo pabaigos diena] dar galioja, toliau
taikomos iki savo galiojimo pabaigos. Jų galiojimas negali būti pratęstas.

↓ 1998/83 (pritaikytas)

~~18~~ 24 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos ~~Beidriju~~* ☒ *Sąjungos* ☒
oficialiajame leidinyje.

~~25~~ 19 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas